

**Clasele
V-VIII**

**Bogdan Rațiu
Claudia Petraș
Diana Iacob
Cristina Cergan**

Învată cu succes limba română!

**Pentru școlile și secțiile cu predare
în limba maghiară**

Redactare: Cătălina Soare
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Design copertă: Mirona Pintilie
Pregătire de tipar: Marius Badea
Traducere în limba maghiară: Nagy Judith Emőke

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Învăță cu succes limba română! : pentru școlile și secțiile cu predarea în limba maghiară : clasele V-VIII / Bogdan Rațiu, Claudia Petraș, Diana Iacob, Cristina Cergan. – Pitești : Paralela 45, 2024
ISBN 978-973-47-4083-3

I. Rațiu, Bogdan
II. Petraș, Claudia
III. Iacob, Diana
IV. Cergan, Cristina

811.135.1

Credite foto

Imaginile a căror sursă nu a fost menționată au fost preluate de pe Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2024

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

CUPRINS

Cuvânt-înainte.....	5
Bine ai venit în clasa a V-a!.....	6

1. Nivelul fonetic

Sinteză teoretică	8
--------------------------------	---

Exerciții	11
------------------------	----

Clasa a V-a.....11

Clasa a VII-a.....21

Clasa a VI-a.....17

Clasa a VIII-a.....23

2. Nivelul semantico-lexical

Sinteză teoretică	24
--------------------------------	----

Exerciții	28
------------------------	----

Exerciții clasa a V-a.....28

Exerciții clasa a VII-a.....43

Exerciții clasa a VI-a.....37

Exerciții clasa a VIII-a.....52

3. Verbul

Sinteză teoretică	60
--------------------------------	----

Exerciții	69
------------------------	----

Exerciții clasa a V-a.....69

Exerciții clasa a VII-a.....91

Exerciții clasa a VI-a.....80

Exerciții clasa a VIII-a.....99

4. Substantivul. Articolul. Prepoziția

Sinteză teoretică	110
--------------------------------	-----

Exerciții	115
------------------------	-----

Exerciții clasa a V-a.....115

Exerciții clasa a VII-a.....130

Exerciții clasa a VI-a.....123

Exerciții clasa a VIII-a.....137

5. Adjectivul

Sinteză teoretică	144
--------------------------------	-----

Exerciții	147
------------------------	-----

Exerciții clasa a V-a.....147

Exerciții clasa a VII-a.....157

Exerciții clasa a VI-a.....153

Exerciții clasa a VIII-a.....160

6. Pronumele

Sinteză teoretică	164
--------------------------------	-----

Exerciții	171
------------------------	-----

Exerciții clasa a V-a.....171

Exerciții clasa a VII-a.....186

Exerciții clasa a VI-a.....178

Exerciții clasa a VIII-a.....191

7. Numeralul

Sinteză teoretică	200
Exerciții	202
Exerciții clasa a V-a	202
Exerciții clasa a VI-a	205
Exerciții clasa a VII-a	207
Exerciții clasa a VIII-a	209

8. Adverbul

Sinteză teoretică	212
Exerciții	213
Exerciții clasa a V-a	213
Exerciții clasa a VI-a	215
Exerciții clasa a VII-a	217
Exerciții clasa a VIII-a	219

9. Conjunția

Sinteză teoretică	224
Exerciții	225
Exerciții clasa a VI-a	225
Exerciții clasa a VII-a	226
Exerciții clasa a VIII-a	227

10. Interjecția

Sinteză teoretică	230
Exerciții	230
Exerciții clasa a V-a	230
Exerciții clasa a VI-a	232
Exerciții clasa a VII-a	232
Exerciții clasa a VIII-a	233

11. Enunțul

Sinteză teoretică	234
Exerciții	237

12. Funcțiile sintactice

Sinteză teoretică	248
Exerciții	251
I. Subiectul	251
II. Numele predicativ	253
III. Atributul	255
IV. Complementul direct	256
V. Complementul indirect	258
VI. Complementul circumstanțial de loc	260
VII. Complementul circumstanțial de timp	261
VIII. Complementul circumstanțial de mod	262

CUVÂNT-ÎNAINTE

Dragi profesori și dragi elevi,

Volumul de față este creat pentru școlile și clasele cu predare în limba maghiară și vine în sprijinul vostru pe întreg parcursul anilor de gimnaziu.

Caietul conține toate conținuturile de gramatică (clasele a V-a–a VIII-a) și dezvoltă competența de comunicare, conform programei de gimnaziu în vigoare.

Fiecare capitol se deschide cu o sinteză a teoriei referitoare la conceptele din programă, pentru a se face cunoscut modul în care funcționează limba română. Teoria este structurată în funcție de fiecare clasă și urmează o creștere a complexității în concordanță cu principiile și competențele din cadrul programei școlare. Am încercat să oferim coerență modului în care se învață teoria de la un an la altul. Exercițiile pe care le propunem au scopul de a-l încuraja pe elev să folosească limba română, să aplice cunoștințele, să își consolideze strategiile de comunicare atât pentru a ajunge să facă față cu succes în contexte diverse când trebuie să se exprime în limba română, cât și pentru a obține rezultatele dorite la evaluări.

Ca profesori încercăm să le transpunem elevilor materia într-un mod cât mai coerent, logic, astfel încât învățarea limbii române să nu fie dificilă. Am urmărit programa școlară, dar am reorganizat anumite conținuturi în funcție de experiența noastră la clasă, încercând să găsim cele mai ușoare modalități de asimilare a informațiilor. Conținuturile nu sunt în totalitate adaptate la GALR (2003), pentru că am utilizat conceptualizarea din programă, dar formele cuvintelor sunt conform DOOM³. Exercițiile urmează un traseu firesc, fiind construite de la simplu la complex. Am utilizat și coduri QR, precum și imagini pentru a facilita învățarea, conceptele au fost prezentate schematic, fiind sintetizată astfel informația necesară. De asemenea, în fiecare unitate am propus și exerciții după modelul de la Evaluarea Națională, pentru o pregătire de succes la examen.

Sperăm ca această carte să fie alături de voi în anii de gimnaziu și toate activitățile propuse să vă fie utile, să vă motiveze să descoperiți un nou mod de a cunoaște lumea.

Autorii

BINE AI VENIT IN CLASA A V-A!

La ora de *Limba și literatura română* încercă să exersezi cât mai mult să comunici în limba română. Pentru a-ți fi mai ușor la început, am notat câteva dintre cuvintele pe care le folosești în oră și le-am tradus în limba maghiară.

Salutul

▶ Bună dimineața!	Jó reggelt kívánok!
▶ Bună ziua!	Jó napot kívánok!
▶ Bună seara!	Jó estét kívánok!
▶ La revedere!	Viszontlátásra!
▶ O zi frumoasă!	Egy szép napot kívánok!
▶ Bună ziua, doamna profesoară/domnule profesor!	Jó napot kívánok tanár nő/ úr!

Comportament respectuos

▶ Vă rog!	Kérem!
▶ Vă rog frumos!	Kérem szépen!
▶ Îmi permiteți...	Megengedi...
▶ Îmi dați voie...	Szabad-e...
▶ Îmi cer scuze!	Bocsánatot kérek!
▶ Îmi pare rău!	Sajnálom!
▶ Mă scuzați!	Elnézést!
▶ Mulțumesc.	Köszönöm.
▶ Nu aveți pentru ce.	Nincs miért (Szívesen).

Cum comunică la oră?

▶ Mi-am uitat acasă caietul/manualul/auxiliarul.	Otthon felejtettem a füzetem/tankönyvem/munkafüzetem.
▶ Nu am știut să rezolv exercițiul de la temă. Mi-l puteți explica?	Nem tudtam megoldani a házi feladatomat. El tudná magyarázni?
▶ Eu am o întrebare.	Lenne egy kérdésem.
▶ Nu știu să răspund.	Nem tudom a választ.
▶ Nu am înțeles ce ați spus acum, puteți repeta?	Nem értem mit mondott most, megismételné?
▶ Nu știu cum să spun.	Nem tudom, hogy mondjam.
▶ Îmi puteți spune ce înseamnă cuvântul...?	Meg tudná mondani mit jelent ez a szó...?
▶ Ne puteți spune mai rar?	Elmondaná lassabban.
▶ Care a fost ultima idee spusă?	Mi volt az utolsó kimondott gondolat?
▶ Nu am auzit ce a spus colegul/colega.	Nem értettem mit mondott az osztálytársam/ osztálytársnőm.
▶ Nu am fost atent.	Nem figyeltem.
▶ Ne puteți repeta care este tema?	Meg tudná ismételni, mi a házi feladat?
▶ Ce avem de învățat pentru ora următoare?	Mit kell tanulnunk jövő órára?
▶ Ne puteți spune ce ați scris pe tablă, pe rândul al treilea?	Meg tudná mondani mit írt a táblára, a harmadik sorba?
▶ Cât timp avem la dispoziție?	Mennyi ideje van?
▶ Eu nu reușesc să văd ce scrie pe tablă.	Nem látom mit ír a táblán.
▶ Să ștergem tabla?	Töröljük le a táblát?
▶ Nu mă simt foarte bine, pot merge până la cabinetul medical?	Nem vagyok jól, elmehetek az orvosi rendelőbe?
▶ Îmi dați voie să ies din oră pentru a merge la toaletă?	Kimehetek óráról az illemhelyre?
▶ Îmi puteți spune ce notă am primit?	Meg tudná mondani hányast kaptam?

Ești atent la ceea ce spune doamna profesoară/domnul profesor

▶ Notați titlu lecției.	Írjátok fel a lecke címét.
▶ Deschideți caietul/manualul/auxiliarul.	Nyissátok ki a füzetet/ tankönyvet/ gyakorlófüzetet.
▶ Te rog să aduci carnetul/caietul/auxiliarul.	Hozd ki kérlek az ellenőrződ/ a füzeted/ a gyakorlófüzeted.
▶ Verificăm modul în care ați rezolvat tema.	Leellenőrizzük, hogy oldottátok meg a házi feladatot.
▶ Forma corectă/incorrectă	Helyes/Helytelen válasz
▶ Corecți, vă rog!	Javítsátok ki, kérlek!
▶ Deschideți cartea la pagina 4, 12, 32, 112...	Nyissátok ki a tankönyvet a 4. oldalra.

Ești atent la ceea ce spune doamna profesoară/domnul profesor

▶ Rezolvăm pe rând, fiecare, câte un exercițiu.	Sorban megoldjuk, mindenki egy gyakorlatot.
▶ Aveți de învățat teoria din caiet/auxiliar pentru ora următoare.	Meg kell tanulnotok az elméletet a füzetből/ tankönyvből/ gyakorlófüzetből.
▶ Notați tema în caiet.	Írjátok fel a házi feladatot a füzetbe.
▶ Rezolvați individual exercițiile.	Egyedül oldjátok meg a gyakorlatokat.
▶ Rezolvați în grupe/în pereche exercițiile.	Oldjátok meg csoportban /párban a feladatokat.
▶ Adresați întrebarea cuvântului regent.	Kérdezzetek rá a szóra.
▶ Veți despărți cuvântul în silabe.	Szótagoljátok a következő szót.
▶ Ce înseamnă cuvântul...?	Mit jelent a szó...?

Semne de punctuație și de ortografie

▶ Notați punct la finalul enunțului.	Tegyétek ki a pontot a mondat végére.
▶ Virgulă	Vessző
▶ Punct-și-virgulă	Pontos vessző
▶ Două-puncte	Kettőspont
▶ Puncte de suspensie	Gondolatjel (három pont)
▶ Notați cuvântul/secvența/structura între ghilimele.	Írjátok idézőjelbe a szót/ részletet.
▶ Scrieți între paranteze.	Tegyétek zárójelbe.
▶ Veți scrie cuvântul cu cratimă.	Kötőjellel írjátok a szót.
▶ Linie de dialog	Kötőjel
▶ Linie de pauză	Nagy kötőjel

Întrebările utilizate la oră

▶ Cine?	Ki?
▶ Ce?	Mi?
▶ Pe cine?	Kit?
▶ Cu cine?	Kivel?
▶ Cu ce?	Mivel?
▶ De cine?	Kitől?
▶ Despre cine?	Kiről?
▶ Despre ce?	Miről?
▶ La cine?	Kihez?
▶ La ce?	Mihez?
▶ Pentru cine?	Kinek?
▶ Pentru ce?	Minek?
▶ Cui?	Kinek?
▶ Al cui?	Kié?
▶ Contra cui?	Ki ellen?
▶ Împotriva cui?	Ki ellen?
▶ Care?	Melyik?
▶ Ce fel de?	Milyen?
▶ Unde?	Hol?
▶ Încotro?	Hova?
▶ Când?	Mikor?
▶ Cât timp?	Mennyi ideig?
▶ Cum?	Hogyan?
▶ În ce fel?	Hogyan?
▶ Din ce cauză?	Mi okból?
▶ Cu ce scop?	Miért?

Verbele utilizate în timpul orei pentru a rezolva exercițiile

▶ Identifică	Ismerd fel
▶ Menționează	Említsd meg
▶ Precizează	Add meg
▶ Modifică	Alakítsd át
▶ Subliniază	Húzd alá
▶ Completează	Egészítsd ki
▶ Alege	Válassz
▶ Conjugă	Ragozd
▶ Notează/Scrie	Írd

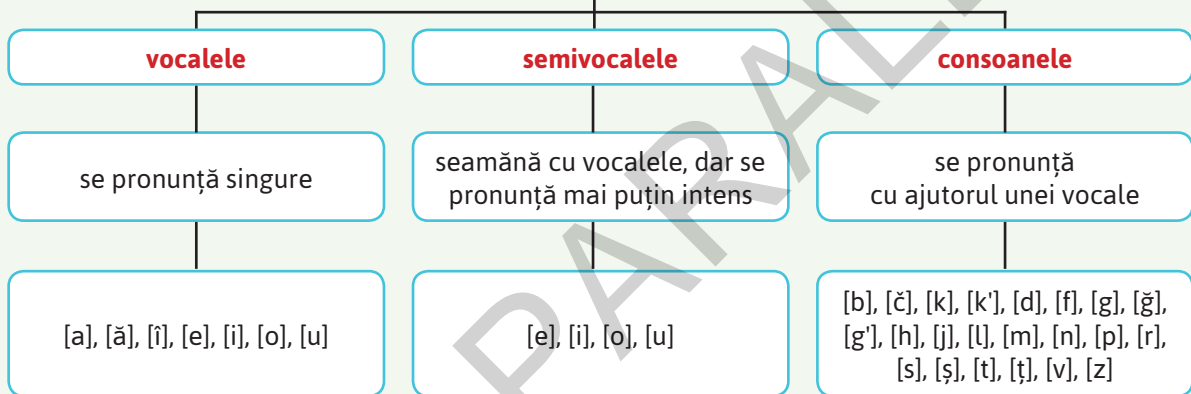
SINTEZĂ TEORETICĂ

CLASA
5

Fonetica studiază sunetele vorbirii. În limba română există **vocale**, **consoane** și **semivocale**. **Alfabetul** cuprinde totalitatea literelor care reprezintă sunetele de bază ale unei limbi, așezate într-o ordine convențională. Alfabetul limbii române are 31 de litere.

a, A, â, Â, ă, Ă, b, B, c, C, d, D, e, E, f, F, g, G, h, H, i, I, î, Î, j, J, k, K, l, L, m, M, n, N, o, O, p, P, q, Q, r, R, s, S, ș, Ș, t, T, ț, Ț, u, U, v, V, w, W, x, X, y, Y, z, Z

Sunetele limbii române sunt:

OBSERVAȚII!

- există 7 vocale, 4 semivocale și 22 de consoane;
- consoanele nu pot forma singure silabe;
- semivocala apare doar lângă o vocală (*iarbă* → *iar-bă*; *leagăn* → *lea-găn*);
- sunetul se pronunță, litera se scrie;
- accentul cade pe vocală.

Corespondența dintre litere și sunete

- **E, I, O, U** pot fi:

Sunet	E	I	O	U
Vocală	pere	din	doi	dur
Semivocală	deal	iarbă	foaie	cadou

- pronumele personale „eu”, „ei”, „ele” se pronunță [i̯eu], [i̯ei], [i̯ele];
- formele verbului „a fi” (*este, eram, erai, era, erau*) se pronunță [i̯este], [i̯eram], [i̯erai], [i̯era], [i̯erau];
- litera „î” se folosește la începutul și la finalul cuvântului, iar litera „â” în interiorul cuvântului (*înainte; a coborî; văzând*);
- litera „x” se poate pronunța:
 - [ks]: *fix; xilofon* etc.;
 - [gz]: *examen; exact; auxiliar* etc.

- grupurile de litere „ce”, „ci”, „ge”, „gi”, „che”, „chi”, „ghe”, „ghi” pot nota unu sau două sunete:
 - notează două sunete atunci când „e” sau „i” sunt vocale; în grupurile de litere, „e” sau „i” nu sunt niciodată semivocale:
 - ◆ de exemplu, „cer” – 3 litere și 3 sunete (2 consoane: [č] și [r] și o vocală [e]); „circ” – 4 litere, 4 sunete (3 consoane: [č], [r], [k] și o vocală [i]); „ghem” – 4 litere, 3 sunete etc.
 - ◆ **ATENȚIE!** Grupurile „che”, „chi”, „ghe”, „ghi” pot nota cel mult 2 sunete, niciodată 3.
 - notează un sunet atunci când „e” sau „i” sunt doar litere ajutătoare, adică în silabă există o vocală și aceasta nu este [e] sau [i]:
 - ◆ de exemplu, „geam” – 4 litere și 3 sunete (2 consoane: [g] și [m] și o vocală [a]), „e” fiind literă ajutătoare, adică are valoare fonetică zero.
 - cuvintele care conțin grupuri de litere pot avea diftong doar dacă „e” sau „i” este vocală (*cercei*; *geamgiu*; *barcagiu* etc.).

OBSERVAȚIE! Dacă există variante ale cuvântului care conțin „e”, atunci se scrie cu „e” (*gheară* → *ghe-ruță*; *gheată* → *ghetuță* etc.). Dacă nu există alte forme ale cuvântului care să conțină „e”, atunci grupul de litere se scrie cu „i” (*ciorbă*; *ciută*; *ciudă* etc.).

CLASA
6

Silaba este alcătuită dintr-o vocală sau dintr-un grup de sunete care conține o vocală (nu există silabă fără vocală); se pronunță printr-o singură deschidere a gurii (*șotron* → *șo-tron*; *pauză* → *pa-u-ză*).

- un cuvânt poate avea una sau mai multe silabe (*joc* → *joc*; *coardă* → *coar-dă*; *aragaz* → *a-ra-gaz*; *elastical* → *e-las-ti-cul*; *geografie* → *ge-o-gra-fi-e*);
- atunci când se despart cuvintele în silabe, trebuie respectate câteva reguli:
 1. două vocale alăturate se despart (trec în silabe diferite): **VV** → **V-V** (*zoologie* → *zo-o-lo-gi-e*);
 2. o consoană între două vocale trece în silaba următoare: **VCV** → **V-CV** (*apă* → *a-pă*; *săritură* → *să-ri-tu-ră*);
 3. două consoane între două vocale se despart între ele: **VCCV** → **VC-CV** (*alternează* → *al-ter-nea-ză*; *minge* → *min-ge*);
 4. trei sau mai multe consoane între două vocale se despart după prima consoană: **VCCC** → **VC-CCV** (*vârstă* → *vâr-stă*).

Grupuri de sunete

- **Diftongul** este alcătuit dintr-o vocală și o semivocală pronunțate în aceeași silabă.
Exemple: *noapte*: [nɔap-te]; *dau*: [daʊ]; *iarbă*: [jar-bă].
- **Triftongul** este alcătuit dintr-o vocală și două semivocale pronunțate în aceeași silabă.
Exemple: *leoaică*: [le-ɔaj-kă]; *vedei*: [ve-deaj].
- **Hiatul** este alcătuit din două vocale alăturate pronunțate în silabe diferite.
Exemple: *ideal* [i-de-a]; *alcool* [al-ko-o]; *aur* [a-ur].

OBSERVAȚIE! Pentru a identifica grupurile de sunete, urmează regulile de mai jos:

1. Desparte în silabe.
2. Identifică vocalele și semivocalele.
3. Identifică tipul grupului de sunete.

CLASA
7

Despărțirea în silabe. Excepții

Dacă prima consoană este „b”, „c”, „d”, „f”, „g”, „h”, „p”, „t”, „v”, iar a doua consoană este „l” sau „r”, ambele trec în silaba următoare, fără a mai fi despărțite între ele (*a-gra-fă*; *co-dru*; *ca-blu*; *a-tlet*). Despărțirea se face după a doua consoană în cazul grupurilor „lp-t”, „mp-t”, „mp-ț”, „nc-s”, „nc-ș”, „nc-t”, „nc-ț”, „nd-v”, „rc-t”, „rt-f”, „st-m” (*sand-vici*; *arc-tic*; *jert-fă*; *punc-taj*; *sculp-tu-ră*; *func-ți-e*; *punc-tu-al*).

Omografele sunt cuvintele care se scriu la fel, dar se pronunță diferit.

Exemple:

- ▶ Acesta este un **imobil** vechi. / Aparatul montat este **imobil**.
- ▶ Îmi iau o **haină** groasă. / Această doamnă este **haină**.

Omofonele sunt cuvintele care se pronunță la fel, dar se scriu diferit.

Exemple: **Ea** vine la mine. / Mihai **ia** o pâine.

Reține modul corect de utilizare a cuvintelor:

- altădată = cândva
- altă dată = în altă împrejurare
- altfel = diferit
- alt fel = fel/tip diferit
- bineînțeles = desigur
- bine înțeles = priceput bine
- bun simț = bună intuiție/percepție
- bun-simț = decentă
- câteodată = uneori
- câte o dată = câte o singură dată
- demult = cândva
- de mult = de vreme îndelungată
- deodată = brusc
- de o dată = când se referă la o dată din calendar
- încontinuu = mereu
- în continuu = în progres
- întruna = mereu
- într-una = cu sensul de „în una”
- niciodată = nicicând/în niciun moment
- nici odată = altădată (nici altădată, nici acum)
- nici o dată = nici măcar o singură dată
- odată = cândva
- o dată = o singură dată
- totodată = în același timp
- tot o dată = nu de două ori

OBSERVAȚIE! Formulele de salut sunt scrise corect astfel: „Bun-venit!”, „Rămas-bun!”, „Bun-rămas!”, „Bună dimineața!”, „Bună seara!”.

Accentul este o pronunțare mai intensă a unei silabe dintr-un cuvânt.

În limba română accentul nu este fix; accentul cade mereu pe vocală (accent liber):

- pe ultima silabă (*barba**r**; bolna**v**; casta**n**; caracte**r**; măse**a**; matu**r**; seve**r**; stab**il** etc.):

 - în cazul cuvintelor terminate în consoană (*bol*; *dușma**n***);
 - în cazul unor cuvinte terminate în vocală (în afară de „ă”, „â”, „y”), a verbelor la infinitiv, a cuvintelor străine sau terminate în diftongi (*a citi**i***; *debara**a***; *a părea**a***).*
- pe silaba penultimă (*ada**pă***; *grădi**nă***; *săna**tate***; *virtu**te*** etc.):
 - la majoritatea cuvintelor terminate în vocală (*cobor**âre***; *merge*; *plăce**re***);
 - la unele cuvinte terminate în consoană (*docto**r***; *vecto**r***; *vultu**r***).
- pe antepenultima silabă (*ava**rie***; *institu**ție***; *defini**ție***; *famili**e***; *fu**rie*** etc.);
- pe a patra silabă dinspre sfârșitul cuvântului (*călu**gări**ță*; *docto**ri**ță*; *lapo**vi**ță* etc.).

CLASA

8

Pronunțarea corectă a neologismelor:

- afterschool [aftărsku**l**]
- aftershave [aftărșe**iv**]
- all-inclusive [olinklu**șiv**]
- background, backgrounduri [bekgra**unduri**]
- blogger [blogger/blogă**r**]; blogge**r**
- brainstorming [bre**in**storming] (brain-stor-
ming), brainstormingul [bre**in**stormingul]
- booking [bu**k**ing] (boo-king), bookingul [bu**k**ingul]
- browser [bra**u**zăr], browsere [bra**u**zăre]
- campinguri [kempingur**i**]
- city-break [sitibre**i**k], city-breakuri [sitibre**i**kur**i**]
- croasant, croasante
- fairplay [ferple**i**] (fair-play), fairplayul [ferple**i**ul]
- fake [fe**i**k], fake-uri [fe**i**kur**i**]
- hotspot, hotspoturi
- kebab
- mersi!
- online [onla**i**n], (conexiuni ~, conectat ~)
- puzzle [pază**l**], puzzle-uri [pază**luri**]
- social media [să**u**șălmidia]
- șaorma/șaormă, șaorme**i**; șaorme

- T-shirt, T-shirturi [tișărtur']
- talk-show [tokșou]; talk-show-uri [tokșour']
- viceversa
- vizavi (locuiește ~.)
- versus; abr. vs
- vlogger [vlogger/vlogăr]; vloggeri
- vloggeriță; vloggeriței; vloggerițe
- webinar; webinare
- weekend [rom. uikend]; weekenduri [uikendur']
- workshop [üorkșop]; workshopuri [üorkșopur']

EXERCIIII

CLASA
5

1 Ascultă codul QR, de câte ori este nevoie, și rezolvă cerințele de mai jos.

a) Scrie după dictare cuvintele auzite.

.....

.....

b) Pronunță după model cuvintele din lista de mai jos.

- căine pâine călugăr lână cămilă însă răi râu pârâcios mâine

c) Ascultă lista de cuvinte și scrie-le după dictare.

.....

.....

2 Citește enunțurile de mai jos, realizând spațierea între cuvinte.

- a) Înfiecarezivommergelașcoalăalăturidecolégiinoștri.
 b) Doamneledelamagazinnuaucornuriproaspeteastăzi.
 c) Nuammaivăzutpăsăriledinparc.
 d) Esteușorsăînvețifoneticalimbiiromâne.
 e) Martșisaumiercurivreausămergcubunicalateatru.
 f) Lacinăvreausămănanpâinecuunțșicugem.

3 Stabilește numărul de silabe din cuvintele de mai jos și încercuiește varianta corectă.

A. geografie	B. imagine	C. gheață	D. ciocolată	E. cinci
a) 3 silabe	a) 3 silabe	a) 2 silabe	a) 3 silabe	a) 1 silabă
b) 4 silabe	b) 4 silabe	b) 3 silabe	b) 4 silabe	b) 2 silabe
c) 5 silabe	c) 5 silabe	c) 4 silabe	c) 5 silabe	c) 3 silabe

4 Încercuiește varianta corectă.

- A. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în ambele cuvinte din seria:
 a) acela, ghete; b) ceas, pix; c) cerc, girafă; d) cireșe, el.
 B. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în ambele cuvinte din seria:
 a) cioară, bărci; b) este, examen; c) ger, chitară; d) cercel, gel.
 C. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în ambele cuvinte din seria:
 a) ghem, circ; b) ceapă, ghimpe; c) exemplu, ei; d) ginere, cereale.

5 Stabilește câte litere și câte sunete au cuvintele de mai jos, conform modelului.

- a) ele
- b) chiar
- c) box
- d) ghid
- e) unghi

- f) este
- g) chel
- h) cheamă
- i) gem
- j) geană

6 Alege varianta corectă.

- a) blochează / blochiază
 b) ghiată / gheață
 c) ghiară / gheară
 d) cheamă / chiamă

- e) maghear / maghiar
 f) ghiată / gheată
 g) ceapă / ciapă
 h) îngenunchează / îngenunchiază

7 Stabilește câte litere și câte sunete au cuvintele de mai jos. Atenție! Un singur răspuns este corect.

- A. ciorbă
 a) 6 litere, 6 sunete; b) 6 litere, 5 sunete; c) 6 litere, 4 sunete.
 B. mergeai
 a) 7 litere, 7 sunete; b) 7 litere, 6 sunete; c) 7 litere, 5 sunete.
 C. ciudă
 a) 5 litere, 5 sunete; b) 5 litere, 4 sunete; c) 5 litere, 3 sunete.
 D. ghinion
 a) 7 litere, 7 sunete; b) 7 litere, 6 sunete; c) 7 litere, 5 sunete.
 E. chiulanguiu
 a) 10 litere, 9 sunete; b) 10 litere, 8 sunete; c) 10 litere, 7 sunete.
 F. gheară
 a) 6 litere, 6 sunete; b) 6 litere, 5 sunete; c) 6 litere, 4 sunete.
 G. chior
 a) 5 litere, 5 sunete; b) 5 litere, 4 sunete; c) 5 litere, 3 sunete.
 H. cerință
 a) 7 litere, 7 sunete; b) 7 litere, 6 sunete; c) 7 litere, 5 sunete.
 I. cercei
 a) 6 litere, 6 sunete; b) 6 litere, 5 sunete; c) 6 litere, 4 sunete.
 J. ortodox
 a) 7 litere, 8 sunete; b) 7 litere, 7 sunete; c) 7 litere, 6 sunete.

8 Introdu în tabelul următor cuvintele din lista de mai jos, conform modelului.

examen

pix

exact

exemplu

exagera

Alexandra

fix

xerox

auxiliar

taxă

execuție

a exersa

„x” rostit [cs]	„x” rostit [gz]
pix	examen

9 Selectează, din textul de mai jos, toate cuvintele al căror număr de litere și număr de sunete nu coincid și completează tabelul dat.

Alex este un elev exemplar. Când era mic, îi plăcea istoria, chiar visa să devină arheolog. Acum, el îndrăgește chimia și fizica, dar e pasionat și de literatură.

Cuvântul	Numărul de litere	Numărul de sunete
Alex	4	5

10 Completează spațiile punctate cu litera potrivită (î/â).

- a) _nceput
- c) hotăr_
- e) d_ nsul
- g) cobor_
- b) rom_ n
- d) ne_ tors
- f) s_ rmă
- h) _ nșeles

11 Dă exemplu de cuvinte în care sunetele [k], [v] și [i] să fie redade prin litere diferite, conform modelului de mai jos.

Sunetul	Litera	Cuvinte
[k]	c	car;
	k	kaki;
	q	Qatar;

Sunetul	Litera	Cuvinte
[v]	v	voce;
	w	kiwi;
[i]	i	iarbă;
	y	yală;

12 Ordonează alfabetic cuvintele din lista de mai jos.

elefant carte profesor mașină câine automobil furnică
 credință tânăr abecedar circ acasă farfurie final

13 Scrie zece cuvinte care încep cu vocală.

14 Scrie zece cuvinte care încep cu consoană.

15 Scrie zece cuvinte care se termină în consoană.

16 Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor de mai jos, bifând **ADEVĂRAT**, dacă afirmația este adevărată, și **FALS**, dacă este falsă. Completează spațiile punctate cu răspunsul corect, acolo unde ai stabilit că afirmația este incorectă.

	ADEVĂRAT	FALS
a) Sunetele [a], [e], [i], [o], [u], [ă], [î] sunt vocale.	☐	☐
b) Într-o silabă pot exista două vocale.	☐	☐
c) Sunetele [b], [p], [t], [d], [ă], [m] sunt toate consoane.	☐	☐
d) Consoanele nu pot forma singure silabe.	☐	☐
e) Cuvântul „aeroport” conține patru vocale și patru consoane.	☐	☐

f) Înainte de consoanele „p” și „b” se rostește și se scrie „n” (de exemplu, *înpacheta, împături, bonboană* etc.)

g) Se scriu cu „s” toate cuvintele din seria: *desface, desfrunzi, desinfecta, desmiți*.

h) Vocalele pot forma singure silabe.

17) Indică felul sunetelor din care sunt alcătuite cuvintele din lista de mai jos ca în modelul dat.

casă

bancă

copil

carte

manual

capră

Model:

Litere	C	A	S	Ă
Sunete	consoană	vocală	consoană	vocală
Litere				
Sunete				
Litere				
Sunete				
Litere				
Sunete				
Litere				
Sunete				
Litere				
Sunete				

18) Din propozițiile de mai jos au dispărut semnele de punctuație. Completează-le, ținând seama de intonație și de topică.

a) Vino în casă Maria

d) Cât de frumoasă e casa ta

g) Ce harnic băiat ai

b) Cui i-a dat cartea

e) Am mâncat mere pere și caise

h) Au sosit la petrecere toți copiii

c) Gigel este un elev conștiincios

f) Nu arunca hârtiile pe jos

h) Maria Gigel Andrei și Oana

19) Scrie câte o propoziție:

a) prin care oferi o informație:

b) prin care ceri o informație:

c) prin care transmiți o poruncă:

d) prin care comunică o emoție:

20 Rescrie textul de mai jos, corectându-l.

Învățătoarea l-a întrebat pe gigel unde ai fost ieri am participat la o competiție sportivă

21 Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

a) original =	f) omletă =
b) chimie =	g) dovleac =
c) capră =	h) patru =
d) cablu =	i) existență =
e) oglindă =	j) biologie =

22 Alege varianta corectă de despărțire în silabe a cuvintelor de mai jos. Pentru a te verifica, consultă DOOM³.

a) fa-mi-li-e / fa-mi-lie	f) prie-te-ni-lor / pri-e-te-ni-lor
b) pro-prie-ta-rii / pro-pri-e-ta-rii	g) im-pre-si-o-na-tă / im-pre-sio-na-tă
c) o-spi-ta-li-ta-tea / os-pi-ta-li-ta-tea	h) de-sco-păr / des-co-păr
d) cu-rios / cu-ri-os	i) pe-tre-ce-re / pet-re-ce-re
e) pro-po-zi-ției / pro-po-zi-ți-ei	j) am-bi-țios / am-bi-ți-os

23 Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

a) rugămintele =	f) fantastică =
b) întrecere =	g) intervenție =
c) transmite =	h) replică =
d) sentimente =	i) dialog =
e) strigare =	j) enumerație =

24 Pronunță corect cuvintele din lista de mai jos.

client	ieftin	ghid	rezervare	poliție	aeroport	câine	kilogram
cafea	aoleo	ianuarie	creioane	chiuvetă	biblioteca	transport	
punctuație	încredere	intersecție	creație	prelungire	despre		

25 Încercuiește varianta corectă.

A. În cuvântul „bolnavul” accentul cade:		
a) pe prima silabă;	b) pe a doua silabă;	c) pe a treia silabă.
B. În cuvântul „aripă” accentul cade:		
a) pe prima silabă;	b) pe a doua silabă;	c) pe a treia silabă.
C. În cuvântul „mașină” accentul cade:		
a) pe prima silabă;	b) pe a doua silabă;	c) pe a treia silabă.
D. În cuvântul „caracter” accentul cade:		
a) pe prima silabă;	b) pe a doua silabă;	c) pe a treia silabă.
E. În cuvântul „grădină” accentul cade:		
a) pe prima silabă;	b) pe a doua silabă;	c) pe a treia silabă.

F. În cuvântul „doctoriță” accentul cade:

- a) pe prima silabă; b) pe a doua silabă; c) pe a treia silabă; d) pe a patra silabă.

26 Marchează, prin subliniere, accentul cuvintelor de mai jos.

- a) capsulă c) dușman e) plăcere g) silabă i) vultur
b) leșin d) castan f) definiție h) capitol j) profesor

CLASA

6

1 Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- a) profesoara = f) adjectiv =
b) propozițiile = g) afișa =
c) subiect = h) omletă =
d) privește = i) răbdare =
e) genială = j) alcool =

2 Subliniază cuvântul despărțit corect în silabe.

- a) res-pec-tuos / res-pec-tu-os f) geo-gra-fi-e / ge-o-gra-fi-e
b) cab-lu / ca-blu g) cu-ri-os / cu-rios
c) o-bi-ect / o-biect h) u-riaș / u-rî-aș
d) mân-dru / mând-ru i) des-fă-șoa-ră / de-sfă-șoa-ră
e) și-fo-nier / și-fo-ni-er j) pro-pria / pro-pri-a

3 Precizează valoarea literelor evidențiate în cuvintele de mai jos.

A. vegheau

- a) „e” – semivocală, „a” – vocală, „u” – vocală; c) „e” – literă ajutătoare, „a” – vocală,
b) „e” – semivocală, „a” – vocală, „u” – semivocală; „u” – semivocală.

B. gheață

- a) „e” – vocală, „a” – semivocală; c) „e” – literă ajutătoare, „a” – vocală.
b) „e” – semivocală, „a” – vocală;

C. butoi

- a) „o” – vocală, „i” – semivocală; c) „o” – vocală, „i” – vocală.
b) „o” – semivocală, „i” – vocală;

D. argint

- a) „i” – vocală; c) „i” – literă ajutătoare.
b) „i” – semivocală;

E. ghemotoc

- a) „e” – vocală, „h” – literă ajutătoare; c) „e” – literă ajutătoare, „h” – consoană.
b) „e” – semivocală, „h” – literă ajutătoare;

F. ceai

- a) „e” – vocală, „a” – vocală, „i” – semivocală; c) „e” – semivocală, „a” – vocală, „i” – semivocală.
b) „e” – literă ajutătoare, „a” – vocală,
„i” – semivocală;

4 Desparte în silabe cuvintele de mai jos și marchează diftongii, triftongii și vocalele în hiat ca în modelul dat.

Model: leoaică = le-oai-că → triftong

- a) iarbă =

- b) ideal =
- c) dăruiai =
- d) ființă =
- e) toamnă =
- f) aripioară =
- g) melodios =
- h) auriu =

5 Scrie câte două cuvinte care să conțină diftongii de mai jos.

a) ea =	f) ai =
=	=
b) ie =	g) ei =
=	=
c) ia =	h) âi =
=	=
d) oa =	i) io =
=	=
e) uă =	j) ou =
=	=

6 Scrie câte două cuvinte care să conțină triftongii de mai jos.

a) eau =	d) iai =
=	=
b) oai =	e) iau =
=	=
c) eoa =	f) ioa =
=	=

7 Completează spațiile punctate cu un diftong potrivit.

a) m _rcuri	d) bir__	g) a se __ta	j) __ pure
b) j__	e) tric__	h) p__	k) p__tră
c) a plo__	f) canap__	i) __ftin	l) lăm__

8 Încercuiește varianta corectă.

A. Conțin triftong ambele cuvinte din seria:

a) tăceau, voiau;	b) încheiau, fugeau;	c) leoaică, ei;	d) plâneau, însoțai.

B. Conțin triftong ambele cuvinte din seria:

a) mieuna, mergeau;	b) ceainic, learcă;	c) tigroaică, umpleai;	d) cioară, eu.

C. Sunetul „e” este vocală în ambele cuvinte din seria:

a) extrem, ceai;	b) geană, cercei;	c) cer, fiecare;	d) ea, erou.

D. Sunetul „i” este vocală în ambele cuvinte din seria:

a) cei, unic;	b) viață, pomi;	c) unuia, mic;	d) cine, liniște.

- E.** Sunetul „o” este vocală în ambele cuvinte din seria:
a) soț, doar; **b)** ciocolată, mort; **c)** cort, oaie; **d)** nou, coastă.
- F.** Sunetul „u” este vocală în ambele cuvinte din seria:
a) iunie, unde; **b)** unu, acuarelă; **c)** acțiune, nouă; **d)** beau, hiaturi.
- G.** Consoana [č] este prezentă în ambele cuvinte din seria:
a) car, acest; **b)** cer, acel; **c)** circ, chemare; **d)** chiar, cere.
- H.** Consoana [ğ] este prezentă în ambele cuvinte din seria:
a) gara, geantă; **b)** gheață, gol; **c)** ghiaur, geme; **d)** gimnastică, ger.
- I.** Litera „x” se pronunță [ks] în ambele cuvinte din seria:
a) exaspera, ortodox; **b)** excela, Oxford; **c)** excursie, examen; **d)** exemplu, exercițiu.
- J.** Litera „x” se pronunță [gz] în ambele cuvinte din seria:
a) ortodox, exista; **b)** exporta, expira; **c)** xerox, xilofon; **d)** exercita, exotic.
- K.** Conțin diftong ambele cuvinte din seria:
a) floare, ceas; **b)** iubire, camion; **c)** nouă, picioare; **d)** soare, special.
- L.** Seria în care toate cuvintele conțin triftong este:
a) bolnăvioară, curioasă; **b)** fuioare, lipicioasă; **c)** lăcrămioară, vouă; **d)** voioasă, păreau.
- M.** Conțin vocale în hiat ambele cuvinte din seria:
a) autobuz, rouă; **b)** aur, știință; **c)** ideal, aceia; **d)** furioasă, iute.
- N.** Sunetul [i] este vocală în ambele cuvinte din seria:
a) inel, iarnă; **b)** inimă, chiar; **c)** iubire, iepure; **d)** pisică, cireș.
- O.** Sunetul [e] este vocală în ambele cuvinte din seria:
a) aceasta, ecuație; **b)** ceară, celulă; **c)** cerc, ied; **d)** elev, mergea.
- P.** În structura subliniată din propoziția „Te-a consultat un doctor.” există:
a) un diftong; **b)** un triftong; **c)** un hiat.
- Q.** În structura subliniată din propoziția „Mi-au făcut un cadou frumos.” există:
a) un diftong; **b)** un diftong și un hiat; **c)** un hiat; **d)** un triftong.

9 Scrie forma corectă a cuvintelor de mai jos.

a) tomnă =	f) poiezie =
b) sălăjan =	g) fica =
c) alcol =	h) agreiază =
d) ființă =	i) respectoasă =
e) diodată =	j) poiet =

10 Încercuiește varianta corectă.

a) Bunicul meu este <i>clujan</i> / <i>clujean</i> .	e) Caut multe informații despre acel <i>poet</i> / <i>poiet</i> .
b) Mi-a plăcut <i>ideia</i> / <i>ideea</i> / <i>idea</i> ta din compuner.	f) Frații mei <i>creiază</i> / <i>creează</i> texte originale.
c) Am avut doar o <i>greșeală</i> / <i>greșală</i> la test.	g) Ana este o ființă <i>afectoasă</i> / <i>afectuoasă</i> .
d) Ne-am plimbat pe o <i>alee</i> / <i>aleie</i> cu tei.	h) Andrei este un elev <i>conștiincios</i> / <i>conștincios</i> .

11 Cuvintele „aceea” / „aceeași” și „aceia” / „aceiași” se pronunță la fel, dar se scriu diferit și au valori diferite: „aceea” / „aceeași” sunt forme de feminin singular (*fata aceea* / *aceeași fată*), iar „aceia” / „aceiași” sunt forme de masculin plural (*băieții aceia* / *aceiași băieți*). Completează spațiile cu formele potrivite (*aceea* / *aceeași* / *aceia* / *aceiași*).

- a)** În situația nu am procedat corect.
b) La examen am avut de rezolvat problemă.

- c) Vinovații erau
- d) Pe copiii i-am invitat la petrecerea mea.
- e) elevi au spart și tabla, și geamul.
- f) Femeia este mama mea.
- g) Arborii sunt plantați de bunicii tăi?
- h) Ana a rămas colegă săritoare.

12 Alcătuieste enunțuri cu omofonele de mai jos.

a) o dată / odată

.....

b) întruna / într-una

.....

c) demult / de mult

.....

d) ia / ea

.....

e) bunăstare / bună stare

.....

13 Construieste enunțuri cu omografele de mai jos.

a) vesală / vesală

.....

b) acele / acele

.....

c) comanie / comanie

.....

d) torturi / torturi

.....

e) haină / haină

.....

CLASA
7
-a

1 Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

a) activist =	f) monstru =
b) licee =	g) filtru =
c) suplețe =	h) sculptură =
d) agrafă =	i) sendviș =
e) obraznic =	j) jertfă =

2 Alege varianta corectă.

A. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) re-a-li-ta-te, at-las; b) rea-li-ta-te, a-tlas; c) re-a-li-ta-te, a-tlas; d) rea-li-ta-te, at-las.

B. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) pri-mej-dios, ca-drul; b) pri-mej-dios, cad-rul; c) pri-mej-di-os, ca-drul; d) prim-ej-di-os, cad-rul.

C. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) su-bi-ect, mi-gda-lă; b) su-biect, mig-da-lă; c) su-bi-ect, mi-gda-lă; d) su-biect, mi-gda-lă.

D. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) punc-tu-a-ție, tit-lu; b) punc-tua-ție, ti-tlu; c) pun-ctu-a-ție, ti-tlu; d) punc-tu-a-ți-e, ti-tlu.

E. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) po-lua-re, pom-pier; b) po-lu-a-re, pom-pi-er; c) po-lua-re, po-mpier; d) po-lu-a-re, pom-pier.

F. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) geo-lo-gi-e, dui-os; b) ge-o-lo-gi-e, dui-os; c) geo-lo-gi-e, du-ios; d) ge-o-lo-gi-e, du-ios.

G. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) as-pru, sculp-tor; b) a-spru, scul-ptor; c) as-pru, scul-ptor; d) a-spru, sculp-tor.

H. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) prie-te-ni-lor, fa-mi-lia; c) prie-te-ni-lor, fa-mi-li-a;
b) pri-e-te-ni-lor, fa-mi-lia; d) pri-e-te-ni-lor, fa-mi-li-a.

I. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) am-bi-țios, ceai-nă-ri-e; c) a-mbi-ți-os, ceai-nă-rie;
b) am-bi-ți-os, ce-ai-nă-ri-e; d) am-bi-ți-os, ceai-nă-ri-e.

J. Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) con-struc-ți-e, cu-rios; c) cons-truc-ție, cu-rios;
b) cons-truc-ți-e, cu-ri-os; d) con-struc-ți-e, cu-ri-os.

3 Asociază, alegând din coloana B regula potrivită pentru despărțirea în silabe a cuvintelor din coloana A.

A

- a) bu-nic
b) res-pect
c) re-al
d) mân-dru

B

- două consoane între două vocale se despart
- două vocale alăturate se despart
- trei sau patru consoane se despart după prima consoană
- o consoană între două vocale trece în silaba următoare

4 Desparte în silabe cuvintele de mai jos, menționând regulile pe care le-ai aplicat.

a) alee =	d) exemplu =
Regula:	Regula:
b) cadru =	e) funcție =
Regula:	Regula:
c) european =	f) imediat =
Regula:	Regula:

g) analfabet =

Regula:

h) nevralgie =

Regula:

i) geografie =

Regula:

j) punctuație =

Regula:

k) funcționar =

Regula:

l) delincent =

Regula:

5 Alege varianta corectă.

A. Cuvintele subliniate din enunțurile „De ziua mea, mama mi-a cumpărat două torturi.” și „În închisori, deținuții erau supuși unor torturi înfiorătoare.” sunt:

a) antonime; b) sinonime; c) omografe; d) omofone.

B. Cuvintele subliniate din enunțul „Maria este o fată veselă, deși are multe greutateți.” sunt toate corect accentuate în seria:

a) veselă, deși; b) veselă, deși; c) veselă, deși; d) veselă, deși.

C. Cuvintele subliniate din enunțul „Tata a cumpărat două umbrele pentru copii și două pentru adulți.” sunt corect accentuate în seria:

a) umbrele, copii; b) umbrele, copii; c) umbrele, copii; d) umbrele, copii;

D. Cuvintele subliniate din enunțul „Când intră în casă, fetița zări două torturi de înghețată.” sunt corect accentuate în seria:

a) zări, torturi; b) zări, torturi; c) zări, torturi; d) zări, torturi.

E. Cuvintele subliniate din enunțul „Mama a curățat masa din bucătărie și a șters mobila din sufragerie.” sunt corect accentuate în seria:

a) masa, mobila; b) masa, mobila; c) masa, mobila; d) masa, mobila.

F. Cuvintele subliniate din enunțul „Acele fete sunt haine.” sunt corect accentuate în seria:

a) acele, haine; b) acele, haine; c) acele, haine; d) acele, haine.

G. Cuvintele subliniate din enunțurile „Am fost doar o dată la mare.” și „Trăia odată un împărat mare și puternic.” sunt:

a) antonime; b) sinonime; c) omografe; d) omofone.

6 Pune accentul diferit, pentru a demonstra că următoarele perechi de cuvinte sunt omografe. Realizează enunțuri cu ele.

a) august / august

.....

b) imobil / imobil

.....

c) director / director

.....

d) deși / deși

.....

e) afin / afin

.....

.....

f) țarină / țarină

7 Subliniază varianta corectă, ținând cont de context.

a) Ne vom întâlni <i>altă dată</i> / <i>altădată</i> .	h) <i>Întruna</i> / <i>Într-una</i> din zile vom veni la voi.
b) <i>Altădată</i> , / <i>Altă dată</i> , copiii erau mult mai curioși.	i) <i>Iei</i> / <i>Ei</i> nu participă la ședință.
c) Profesorul a fost <i>bineînțeles</i> / <i>bine înțeles</i> de copii.	j) Tu <i>iei</i> / <i>ei</i> masa cu <i>ei</i> / <i>iei</i> în oraș?
d) <i>Bineînțeles</i> / <i>Bine înțeles</i> că vom accepta invitația ta.	k) Am fost <i>odată</i> / <i>o dată</i> la magazinul acela, nu de două ori.
e) Nu l-am vizitat <i>de mult</i> / <i>demult</i> pe bunicul meu.	l) Trăia <i>o dată</i> / <i>odată</i> un împărat mare și puternic.
f) <i>Demult</i> / <i>De mult</i> , pe aceste meleaguri era un castel.	m) Nu a venit la petrecere <i>nici unul</i> / <i>niciunul</i> , nici celălalt.
g) Copiii vorbesc <i>într-una</i> / <i>întruna</i> în timpul orelor.	n) <i>Niciunul</i> / <i>Nici unul</i> nu și-a făcut tema pentru azi.

8 Subliniază silaba accentuată în cuvintele de mai jos.

a) regizor	d) profesor	g) monoton	j) gingaș	m) simbol
b) caracter	e) repede	h) antic	k) mătură	n) reporter
c) bolnav	f) conductor	i) furie	l) mârșav	o) metaforă

9 Rescrie enunțurile de mai jos, corectându-le.

a) Nu-mi place de fel că vorbește într-una în timpul orei.

b) Am pus de o parte lucrurile lui, fiindcă numai vreau să le văd.

c) Mie nu mi-e tot una dacă vii sau nu vii la noi.

d) Bogdan e un băiat cu mult bun simț, de aceea îl apreciez.

e) Nici o fată nu a participat la petrecerea lui Andrei.

CLASA

8

1 Ascultă codul QR, de câte ori este nevoie, și rezolvă cerințele de mai jos.

a) Scrie după dictare cuvintele auzite.

b) Pronunță după model cuvintele de mai jos.

aisberg

lider

weekend

ketchup

show

selfie

computer

spray

stafful

phoenix

2 Alege varianta corectă de pronunțare a cuvintelor de mai jos.

a) laptop = [laptop] / [leptop]	f) fairplay = [ferplei] / [feărplei]
b) follower = [faloüăr] / [faloüer]	g) spray = [șprei] / [sprei]
c) online = [onlain] / [onlaine]	h) live = [laiv] / [liv]
d) browser = [braüzer] / [braüzär]	i) fitness = [fitnes] / [fitnäs]
e) afterschool = [afterskul] / [aftärskul]	j) fast-food = [fastfud] / [festfud]

SINTEZĂ TEORETICĂ

CLASA

5
a -a

Substantivul este partea de vorbire flexibilă care denumește obiecte, ființe, fenomene ale naturii (*scaun; apă; casă; urs; floare; soare; frate; vânt; ploaie* etc.).

Clasificare:

- substantive comune (*păreră; lovitură* etc.);
- substantive proprii (*București; Tudor* etc.).

Categoriile gramaticale

- genul**

Masculin	Feminin	Neutru
un / doi	o / două	un / două
un băiat → doi băieți un pește → doi pești un om → doi oameni	o fată → două fete o dorință → două dorințe o colegă → două colege	un telefon → două telefoane un sentiment → două sentimente un fulger → două fulgere

- numărul:** singular (*opinie* etc.); plural (*opinii* etc.).

OBSERVAȚIE! Desinențele de plural ale substantivelor

Desinențe	Substantiv – masculin	Substantiv – feminin	Substantiv – neutru
-i	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în consoană: <i>student</i> → <i>studenți</i> la singular se termină în „u”: <i>litru</i> → <i>litri</i> la singular se termină în „e”: <i>frate</i> → <i>frați</i> la singular se termină în „ă”: <i>tată</i> → <i>tați</i> 	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în „ă” <i>bancă</i> → <i>bănci</i> la singular se termină în „e” <i>carte</i> → <i>cărți</i> 	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în „iu” <i>fotoliu</i> → <i>fotolii</i>
-e	/	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în „ă” <i>casă</i> → <i>case</i> 	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în consoană <i>caiet</i> → <i>caiete</i> la singular se termină în „u” <i>teatru</i> → <i>teatre</i> la singular se termină în „i” <i>cui</i> → <i>cuie</i>

Desinențe	Substantiv – masculin	Substantiv – feminin	Substantiv – neutru
-uri	/	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în „ă” <i>treabă</i> → <i>treburi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină uneori în consoană sau alte sunete: <i>aeroport</i> → <i>aeroporturi</i> <i>pix</i> → <i>pixuri</i> <i>lucru</i> → <i>lucruri</i>
-ale / ele	/	<ul style="list-style-type: none"> la singular se termină în „a” / „ea” <i>pijama</i> → <i>pijamale</i> <i>măsea</i> → <i>măsele</i> 	/

OBSERVAȚII!

- în formarea pluralului se produc alternanțe fonetice;
Exemple: ▶ un copac = doi copaci ▶ un pas = doi pași
▶ un coleg = doi colegi ▶ un belgian = doi belgieni
▶ un brad = doi brazi
- în cazul unor substantive (*cal, copil, porumbel*), consoana finală „l” se înlocuiește cu desinența „-i” (*un cal* → *doi cai*);
- în cazul unor substantive feminine se produc alternanțe fonetice;
Exemple:
▶ o fată = două fete ▶ o hartă = două hărți
▶ o masă = două mese ▶ o stradă = două străzi
▶ o fereastră = două ferestre ▶ o floare = două flori
▶ o stea = două stele ▶ o baie = două băi
▶ o bancă = două bănci ▶ o sarmă = două sarmale
▶ o cămașă = două cămăși ▶ o soră = două surori
▶ o dimineață = două dimineți ▶ o mână = două mâini
▶ o seară = două seri
- în cazul unor substantive neutre se produc alternanțe fonetice.
Exemple:
▶ un măr = două mere ▶ un creion = două creioane
▶ un număr = două numere ▶ un pașaport = două pașapoarte
▶ un cuvânt = două cuvinte

● **cazul**

OBSERVAȚII!

- în limba română sunt cinci cazuri: **nominativ, acuzativ, genitiv, dativ, vocativ**. Cazurile se referă la legăturile care se stabilesc între cuvintele unui enunț. În realizarea cazurilor, substantivul se poate asocia cu articole și cu prepoziții;
- de obicei, substantivul nu poate forma singur un enunț. Deseori, substantivul este însoțit de articol și/sau de prepoziție;

Formele articolului nehotărât

	Masculin		Feminin	
Singular	un	unui	o	unei
Plural	niște	unor	niște	unor

- Exemple: ▶ un băiat ➔ băiatul
 ▶ o fată ➔ fata
 ▶ niște oameni ➔ oamenii
 ▶ niște doamne ➔ doamnele

Formele articolului hotărât

	Masculin		Feminin	
Singular	-l, -le	-lui	-a	-i
Plural	-i	-lor	-le	-lor

- ▶ unui băiat ➔ băiatului
 ▶ unei fete ➔ fetei
 ▶ unor domni ➔ domnilor
 ▶ unor doamne ➔ doamnelor

OBSERVAȚII!

- articolul hotărât și nehotărât au rolul de a arăta gradul de cunoaștere a ceea ce denumește substantivul;

- Exemple: ▶ Băiatul **a** venit la școală. („băiatul” reprezintă o persoană pe care o știi bine)
 ▶ **Un** băiat a venit la școală. („un băiat” reprezintă o persoană oarecare, fără informații clare despre ea)

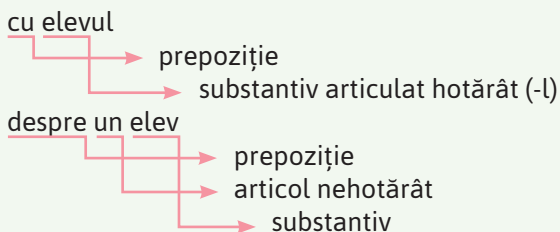
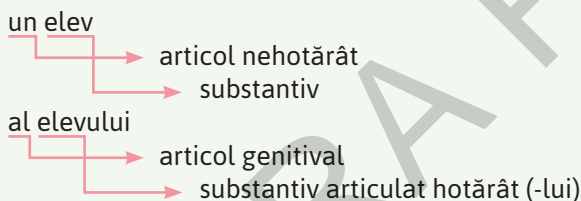
- substantivul se asociază și cu articolul genitival;

Formele articolului genitival

	Masculin	Feminin
Singular	al	a
Plural	ai	ale

- Exemple: ▶ Volumul este **al** băiatului.
 ▶ Cartea este **a** băiatului.
 ▶ Cărțile sunt **ale** băiatului.
 ▶ Pantofii sunt **ai** băiatului.

- substantivele se asociază cu prepoziții: *cu, de, la, spre, despre, între, din, dintre, contra, deasupra, datorită, grație* etc.;

- prepoziție (*în; la; lângă; pe sub*) + substantiv fără articol hotărât;
 Exemplu: ▶ Mihaela este în cameră.
- prepoziție + substantiv cu articol hotărât + determinant;
 Exemple: ▶ Mihaela este în camera mare. ▶ Mihaela este în camera bunicii.
 ▶ Mihaela este în camera de hotel.

Cazul nominativ	Cazul vocativ	Cazul acuzativ	Cazul dativ	Cazul genitiv
copilul un băiat Mihai Ana Dana elevelor	copile, băiete, Mihai, Ano, Dano, elevelor,	despre copil pentru un copil cu Mihai la Ana de Dana ca elevelor	copilului unui copil lui Mihai Anei grație Danei mulțumită elevelor	al copilului al unui copil al lui Mihai al Anei contra Danei împotriva elevelor

Cazul nominativ	Cazul vocativ	Cazul acuzativ	Cazul dativ	Cazul genitiv
nu are prepoziție	nu are prepoziție	este aproape întotdeauna impus de prepoziție	poate fi impus de prepoziție	poate fi impus de prepoziție/locuțiune prepozițională sau articol genitiv

• **Asocierea cazului cu articolele**

- articolul genitiv se asociază cu cazul genitiv;
- articolele hotărâte și nehotărâte se asociază cu cazurile: nominativ, acuzativ, genitiv, dativ.

Caz	N/Ac	articol hotărât	peștele → peștii	fata → fetele
		articol nehotărât	un pește → niște pești	o fată → niște fete
	G/D	articol hotărât	peștelui → peștilor	fetei → fetelor
		articol nehotărât	unui pește → unor pești	unei fete → unor fete

CLASA
6
a -a

OBSERVAȚII!

- substantivele defective de număr pot avea doar formă de singular (*unt, miere, ulei, aur* etc.) sau doar formă de plural (*ochelari, aplauze, spaghete* etc.);
- substantivele colective exprimă ideea de pluralitate de obiecte de același fel, deși au formă de singular (*armată, buchet, public, pereche, grămadă, mulțime, formație, ciorchine* etc.).

Funcții sintactice generale

- **Subiect:** adresăm întrebările CINE? CE? unui verb.
Mihai a plecat. (cine a plecat? = Mihai)
- **Atribut:** adresăm întrebările CARE? CE FEL DE? AL / A / AI / ALE CUI? unui substantiv.
Cadoul de la mama este frumos. (care cadou? = de la mama)
Cadoul mamei este frumos. (al cui cadou? = al mamei)
- **Complement:** adresăm întrebări unui verb (PE CINE? CU CINE / CE? DESPRE CINE / CE? DE CINE / CE? LA CINE / CE? CUI?)
Eu l-am văzut pe Mihai. (pe cine am văzut? = pe Mihai)
Eu vorbesc cu Mihai. (cu cine vorbesc? = cu Mihai)
Eu discut despre lecții. (despre ce discut? = despre lecții)
Eu i-am spus lui Mihai totul. (cui am spus? = lui Mihai)

CLASA
7
a -a

Substantivul în propoziție

- **Subiect:** adresăm întrebările CINE? CE? unui verb.
Povestea mea transmite un mesaj puternic. *Îmi place povestea ta.*
- **Atribut substantival:** adresăm întrebările CARE? CE FEL DE? AL / A / AI / ALE CUI? unui substantiv.
Îmi plac primăverile cu soare. *Adăpostul împotriva vântului a căzut.*
Urma vântului tăia brazdele.

- **Complement direct:** adresăm întrebările PE CINE? CE? unui verb.
Eu o văd *pe Ana*. Eu văd *omul*.
- **Complement indirect:** adresăm întrebările CU CINE / CE? DESPRE CINE / CE? DE CINE / CE? LA CINE / CE? CUI? ÎMPOTRIVA CUI? unui verb.
Eu învăț *cu colegii mei*. Eu mă gândesc *la părinții mei*.
Eu învăț *despre istorie*. Eu i-am spus *colegului* povestea mea.
Eu învăț *la engleză*. Eu nu lupt *împotriva colegilor*.
- **Complementul circumstanțial de loc:** adresăm întrebările UNDE? DE UNDE? ÎNCOTRO? unui verb.
Măine merg *la școală*. Fumul se răspândește *deasupra orașului*.
Trenul pleacă *spre Iași*.
- **Complementul circumstanțial de timp:** adresăm întrebările CÂND? DE CÂND? CÂT TIMP? unui verb.
Te aștept *de o lună*. Elevul a sosit în clasă *înaintea profesorului*.
Plec *săptămâna viitoare*.
- **Complementul circumstanțial de mod:** adresăm întrebările CUM? ÎN CEL FEL? unui verb.
Am discutat *în liniște*. Lucrează *după model*.
Lucrurile se fac *fără grabă*.

CLASA
8

Cazurile substantivului și funcțiile sintactice

- **Cazul nominativ**
 - **Subiect simplu** (CINE? CE?)
Dana a plecat. (cine a plecat? Dana = S, N) Îmi place *ceaiul de dimineață*.
 - **Subiect multiplu**
Dana și Mihaela au plecat. (cine a plecat? Dana și Mihaela)
 - **Nume predicativ:** urmează după verbul copulativ.
Ea devine *doctor*. Ea este *doctor*.
- **Cazul acuzativ**
Prepoziții care impun cazul acuzativ: *sub, lângă, peste, la, dinspre, despre, cu, la, din, în, pe, ca, de, drept, către, fără, lângă, până, pe, prin, de la, de pe, pentru, înspre* etc.
 - **Complement direct** (PE CINE? CE?)
Eu o văd *pe Ana*. (pe cine văd? pe Ana = Cd, Ac) Eu văd *floarea*. (ce văd? floarea = Cd, Ac)
 - **Complement indirect** (CU CINE / CE? DESPRE CINE / CE? DE CINE / CE?)
Ana vorbește *despre colegi*. (despre cine vorbește? despre colegi = Ci, Ac)
 - **Atribut substantival** (CARE? CE FEL DE? adresate unui substantiv, pronume)
Casa *de la mare* este frumoasă. (care casă? de la mare = Atr, Ac)
 - **Nume predicativ**
Ea a devenit *ca mama*.
 - **Complement circumstanțial de loc**
Stăm *în sat*.
 - **Complement circumstanțial de timp**
Ajung *după prânz*.
 - **Complement circumstanțial de mod**
Ei cântă *ca niște artiști*.
 - **Complement circumstanțial de cauză**
Cred că e bolnavă *de supărare*.
 - **Complement circumstanțial de scop**
Vor participa *pentru glorie*.
- **Cazul dativ**
Prepoziții care impun cazul dativ: *grație, mulțumită, datorită, contrar, asemenea, aidoma, conform, potrivit*.
 - **Complement indirect** (CUI?)
I-am spus *mamei* adevărul. (cui am spus? mamei = Ci, D)

▪ **Atribut substantival**

El este primar orașului.
Reușita grație muncii ne-a bucurat.

• **Cazul genitiv**

Prepoziții și locuțiuni prepoziționale care impun cazul genitiv: *contra, împotriva, asupra, înaintea, înapoia, îndărătul, în fața, dedesubtul, împrejurul, în spatele, în jurul.*

▪ **Atribut substantival genitival** (AL / A / AI / ALE CUI? + substantiv)

Florile mamei sunt frumoase. (ale cui flori? mamei = Atr gen., G)

▪ **Complement indirect**

El vorbește *contra* domnilor.

▪ **Complement circumstanțial de loc**

El a stat *în fața* casei.

▪ **Complement circumstanțial de timp**

A ajuns *înaintea* trenului.

• **Cazul vocativ:** substantivele nu au funcție sintactică.

Vlade, te cheamă tata! (vocativ „Vlade” = vocativ fără funcție sintactică)

▪ **Nume predicativ**

Reușita lui a fost *grație* muncii.

▪ **Nume predicativ**

Ei sunt *contra* împăcării.

▪ **Complement circumstanțial de scop**

Am învățat *în vederea* examenului.

EXERCIIII

CLASA

5

1 Ascultă codul QR, de câte ori este nevoie, și rezolvă cerințele de mai jos.

a) Scrie corect substantivele auzite.

.....

b) Alege substantivele din seria de cuvinte ascultată și scrie-le în ordinea în care le-ai auzit.

.....

c) Notează substantivele feminine din seria audiată.

.....

d) Extrage 4–6 substantive la plural din textul audiat.

.....

2 Notează substantive la singular reprezentând obiectele din jurul tău.

.....

.....

3 Completează cu câte cinci cuvinte care denumesc categoriile de mai jos.

a) ființe:

b) obiecte:

c) elemente/fenomene ale naturii:

d) locuri/spații:

e) meserii:

4 Completează după model, menționând genul fiecărui substantiv.

Model:

o cană, două căni – gen feminin

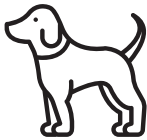
a)

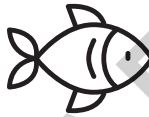
b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

i)

j)

k)

l)

m)

n)

o)

5 Notează pluralul substantivelor de mai jos.

- a) băiat =
- b) fată =
- c) tânăr =
- d) fiu =
- e) fiică =
- f) frate =
- g) soră =
- h) mamă =
- i) tată =
- j) mătușă =
- k) unchi =
- l) bunic =
- m) bunică =
- n) diriginte =
- o) dirigintă =
- p) câine =
- q) cămașă =
- r) pijama =
- s) bluză =
- ș) rochie =

- t) palton =
- ț) geacă =
- u) căciulă =
- v) geantă =
- w) apartament =
- x) bloc =
- y) perete =
- z) bucătărie =
- a') baie =
- b') hol =
- c') masă =
- d') covor =
- e') aragaz =
- f') cafea =
- g') pâine =
- h') sendviș =
- i') înghețată =
- j') corn =
- k') hotdog =
- l') monedă =

6 Completează tabelul de mai jos cu „un”, „o”, „doi”, „două”, în funcție de gen și număr.

Un / O / Doi / Două	Substan- tive	Gen	Număr
	haină		
	sacou		
	ciorapi		
	șosete		
	pijama		
	chiloți		
	costum		
	rochie		
	sandale		
	adidași		

Un / O / Doi / Două	Substan- tive	Gen	Număr
	părinte		
	soție		
	unchi		
	dirigintă		
	câine		
	munte		
	familie		
	mese		
	cărți		
	pui		

7 Rescrie substantivele de mai jos, articulându-le hotărât, conform modelului dat.

Model: băiat → băiatul

a) pom =	t) rochie =
b) francez =	ț) farmacie =
c) experiment =	u) pălărie =
d) oraș =	v) curea =
e) teatru =	w) cafea =
f) popă =	x) perdea =
g) tată =	y) șosea =
h) soare =	z) bulgari =
i) câine =	a') călători =
j) perete =	b') medici =
k) munte =	c') preoți =
l) frate =	d') locuitori =
m) doamnă =	e') clujeni =
n) geantă =	f') doamne =
o) mașină =	g') dormitoare =
p) floare =	h') facultăți =
q) curte =	i') femei =
r) lume =	j') băi =
s) pâine =	k') sandale =
ș) familie =	l') lalele =

8 Completează tabelul de mai jos conform modelului, punând substantivele din prima coloană la formele cerute.

Substantivul	Forma de plural nearticulat	Forma de plural articulat hotărât
<i>bucurie</i>	<i>bucurii</i>	<i>bucuriile</i>
a) codru		
b) socru		
c) monstru		
d) fiu		
e) copil		
f) genunchi		
g) ardei		
h) brutărie		

Substantivul	Forma de plural nearticulat	Forma de plural articulat hotărât
i) sufragerie		
j) farmacie		
k) fotoliu		
l) cablu		
m) pahar		
n) câmpie		
o) consoană		

9 Completează tabelul de mai jos conform modelului, punând substantivele din prima coloană la formele cerute.

Substantivul	Forma de singular articulat nehotărât	Forma de plural articulat nehotărât
<i>mamă</i>	<i>o mamă</i>	<i>niște mame</i>
a) colegă		
b) diriginte		
c) vânzătoare		
d) curcan		
e) fluture		
f) roșie		
g) pepene		
h) pară		
i) om		
j) persoană		

10 Alege articolul genitival potrivit.

A. Mapa verde este profesoarei de maghiară.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

B. Adidașii de sub bancă sunt fetei blonde.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

C. Câinele de pe stradă este vecinului.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

D. Foile de pe pervaz sunt colegului meu de clasă.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

E. Produsele de pe bandă sunt domnului din spatele meu.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

F. Ideea de a merge într-o drumeție a fost tatălui tău.

- a) a; b) al; c) ai; d) ale.

- s) Sunt murdară mâini.
- ș) Am încredere tine.
- t) Am un pix penar.
- ț) Revista a apărut 1867.
- u) A pus sare ciorbă.
- v) Mănâncă lapte pasăre.
- w) A intrat clasă.
- x) Merge teatru.
- y) banchet muzica a fost bună.
- z) două bucăți, a treia este gratis.
- a') Bluza a fost redusă 30 de lei.
- b') mine găsești mereu ajutor.
- c') Am învățat pentru mâine.
- d') Le-am văzut ele stradă.
- e') Am intrat un pic Instagram.
- f') sfatul lui am făcut asta.
- g') Nu sunt tine banii?

- h') Mergem școală pe jos.
- i') M-am enervat colegul meu.
- j') Tocmai a ieșit ușă.
- k') Mașina spălat s-a stricat.
- l') Vom da test matematică.
- m') Am dat test verb.
- n') Ei merg stradă.
- o') M-am supărat tine.
- p') Are un inel aur.
- q') Am nevoie tine.
- r') Am vorbit problemele tale.
- s') Ziua azi a fost frumoasă.
- ș) Mă uit televizor.
- t') Mă feresc răceală.
- ț) Mă uit un film bun.
- u') Am scos rufele mașina spălat.

13 Scrie forma de genitiv/dativ a cuvintelor de mai jos, conform modelului.

Model: copil → copilului

a) tată =	k) familie =
b) domn =	l) poezie =
c) inginer =	m) idee =
d) munte =	n) oglindă =
e) dormitor =	o) ladă =
f) tavan =	p) etaje =
g) perete =	q) etajere =
h) mamă =	r) cărți =
i) soră =	s) oglinzi =
j) mătușă =	ș) clase =

14 Alege, prin încercuirea literei, cazul fiecărui substantiv subliniat în enunțurile de mai jos.

A. Am mâncat o prăjitură cu mere.

a) nominativ; b) acuzativ;

c) dativ; d) genitiv.

B. Mașina tatălui meu este albastră.

a) nominativ; b) acuzativ;

c) dativ; d) vocativ.

C. Am discutat despre festivitate.

a) nominativ; b) acuzativ;

c) dativ; d) genitiv.

D. Radu întârzie în fiecare zi.

a) nominativ; b) acuzativ;

c) genitiv; d) vocativ.

E. Am dat câinelui de mâncare.

a) nominativ; b) acuzativ; c) dativ; d) genitiv.

F. Gustul cafelei este amar.

a) acuzativ; b) dativ; c) genitiv; d) vocativ.

G. Culoarea pantofilor mei este roșie.

a) nominativ; b) acuzativ; c) dativ; d) genitiv.

H. Ce mai faci, Alex?

a) nominativ; b) acuzativ; c) genitiv; d) vocativ.

I. Să știi, bunico, că azi am luat 10 la română!

a) nominativ; b) acuzativ; c) dativ; d) vocativ.

J. Înotul este sportul meu favorit.

a) nominativ; b) acuzativ; c) genitiv; d) vocativ.

15 Subliniază cu o linie substantivele comune și cu două linii substantivele proprii identificate în fragmentul de mai jos.

„— Mă întreb unde s-a dus Harry de data asta, murmură Stela în timp ce melodia pe care mama lor o cânta la pian plutea în briza dimineții.

Harry dispăruse de aproape o săptămână, iar doamna Moon era exasperată. (Ca atare, și majoritatea vecinilor.)

Tom și Stella stăteau pe movila lor preferată de pe insulă. Insula era un pâlc de patru stejari aflați în mijlocul grădinii, înconjurați de tufe de azalee. Stella se juca cu brățara ei – un cadou de la Hannah dinainte să plece din Hong Kong. «Nici timpul, nici distanța nu ne vor putea despărți.», spusese Hannah dramatic când i-o dăduse.”

Inglis Karen, *Lacul secret*

16 Construieste propoziții care să conțină substantivele de mai jos.

a) substantivul „dulceață” articulat hotărât

b) substantivul „biserică” articulat nehotărât

c) substantivul „imprimantă” la plural, nearticulat

d) substantivul „volum” la singular, articulat hotărât

17 Citește textul și completează-l cu substantivele potrivite în context din lista de mai jos.

teamă

domnul

doctor

loc

trăsura

costum

iunie

ceaiul

bucătăriei

atenția

deal

orașului

seara

doamna

„Într-o după-amiază însorită de Rachel Lynde broda la fereastra , când ceva ciudat i-a atras Amicul ei, Matthew Cuthbert, îmbrăcat în cel mai bun , mâna trăsura peste , plecând din Avonlea. [...]

SINTEZĂ TEORETICĂ

Clasificare	Subclasificare	Exemple	Observații
Propoziție	• cu predicat verbal	Mihaela a plecat.	Propoziția este o comunicare cu un singur predicat.
	• cu predicat nominal	Mihai este inteligent.	
	• numai cu predicat	Ninge!	
	• fără predicat	În regulă, tu?	
Propoziții după structură	• simple	• Dan învață.	Propozițiile simple se compun doar din părți principale de propoziție (subiect + predicat).
	• dezvoltate	• Dan învață lecția la română.	Propozițiile dezvoltate se compun din părțile principale și părțile secundare de propoziție (subiect + predicat + complement + atribut)
Propoziții după aspectul verbului	• afirmative	Ioana va veni.	Predicatul este precedat de negația „nu”.
	• negative	Ioana nu va veni.	
Enunțuri	• simple = propoziții	Eu am căutat câinele toată ziua.	Enunțul este cea mai complexă unitate funcțională a limbii, funcția lui fiind cea de comunicare.
	• complexe = fraze	Eu am căutat câinele toată ziua și l-am găsit sănătos.	
	• eliptice	Eu am fost în parc și tu, la film. Anca are o bluză de bumbac, iar Ioana, de mătase.	
Enunțuri după scopul comunicării	• asertive	Mâine este ziua mea.	• sunt marcate grafic, la final, prin „.”; • exprimă informații.
	• interogative	Când este ziua ta?	• exprimă întrebări; • solicită o informație; • au intonație specifică; • sunt marcate grafic, la final, prin „?”.
	• imperative	Vino aici! Scuză-mă! La masă, copii!	• exprimă ordine, rugăminți, scuze; • conțin, de regulă, un verb la imperativ/conjunctiv sau o interjecție predicativă; • sunt marcate grafic, la final, prin „!”; • unele sunt eliptice de verb.

Clasificare	Subclasificare	Exemple	Observații
Enunțuri după scopul comunicării (continuare)	<ul style="list-style-type: none"> exclamative 	Ce frumoasă ești! Mă bucur să te văd! Promit să învăț!	<ul style="list-style-type: none"> exprimă o stare afectivă; au intonație specifică; sunt marcate grafic, la final, prin „!”.
Frază	<ul style="list-style-type: none"> cu propoziții în raport de coordonare 	Eu am învățat și voi răspunde.	<ul style="list-style-type: none"> fraza este alcătuită din două sau mai multe propoziții; coordonarea se realizează prin conjuncții coordonatoare sau prin juxtapunere (,).
	<ul style="list-style-type: none"> cu propoziții în raport de subordonare 	Eu am învățat ca să răspund.	Subordonarea se realizează prin conjuncții subordonatoare, pronume relative și nehotărâte, adverbe relative și nehotărâte.
Enunțuri în funcție de modul verbului	<ul style="list-style-type: none"> exprimă acțiuni, stări, existențe sigure 	Eu vreau o înghețată mare. Dimineață vom merge la școală cu bunica.	Se folosesc verbe la modul indicativ, timpul prezent, imperfect, perfect compus, viitor literar.
	<ul style="list-style-type: none"> exprimă acțiuni, stări, existențe dorite 	Eu mi-aș dori o înghețată.	Se folosesc verbe la modul condițional-optativ, prezent.
	<ul style="list-style-type: none"> exprimă acțiuni, stări, existențe posibile 	Noi vrem să mergem la munte.	Se folosesc verbe la conjunctiv, prezent.
	<ul style="list-style-type: none"> exprimă îndemnuri, porunci, rugăminți etc. 	Fugi! Nu fugi!	Se folosesc verbe la modul imperativ, forma afirmativă și negativă.
Enunțuri după mesajul transmis	<ul style="list-style-type: none"> exprimare asertivă 	Eu cred că trebuie să avem o altă abordare.	Exprimarea sentimentelor, gândurilor, opiniilor în mod deschis, fără a încălca dreptul altor persoane.
	<ul style="list-style-type: none"> aprobare 	Eu sunt de acord cu ceea ce ai decis.	
	<ul style="list-style-type: none"> dezaprobare 	Eu nu cred că e corect modul în care am realizat proiectul.	
	<ul style="list-style-type: none"> avertizare 	Vă rog să luați în considerare că nu ați respectat regulile.	
	<ul style="list-style-type: none"> formulare de cereri 	Vă rog să-mi oferiți mai mult timp! Ați putea să-mi acordați mai mult timp?	
	<ul style="list-style-type: none"> exprimarea sentimentelor 	Eu mă simt bine. Am simțit că toți sunt fericiți.	
	<ul style="list-style-type: none"> exprimarea argumentativă, persuasivă 	În primul rând, e bine să ne pregătim de test, pentru că e importantă nota aceasta.	
	<ul style="list-style-type: none"> sfaturi 	Te sfătuiesc să înveți mai mult. Ascultă și ce are el de spus!	
	<ul style="list-style-type: none"> îndemn încurajare 	Du-te, s-a făcut prea târziu! Hai, rezistă, mai sunt două zile! Concentrează-te, mâine se va termina!	

Clasificare	Subclasificare	Exemple	Observații
Enunțuri după mesajul transmis (continuare)	• exprimarea unei atitudini	Îmi place că ai fost deschis.	
	• ordine, poruncă	Ascultați!	
	• regulă	Nu intrați! Trebuie respectate următoarele reguli: ...	
	• recomandare	Îl recomand pentru a fi șeful clasei pe Andrei. Păstrează mâncarea în frigider!	
	• urare	Îți doresc să ai parte de tot ce e mai frumos. La mulți ani!	
	• opinie	În opinia mea, trebuie să mergem mâine la concert.	
	• convingere	Eu chiar cred că nu ai acționat corect.	
	• promisiune	Îți promit că nu se va mai întâmpla.	
	• cererea unei informații	Aș dori să știu unde se poate plăti factura. Unde se poate plăti factura?	
	• invitație	Dragi colegi, vă invit la ziua mea, care va avea loc sâmbătă, la ora 13:00.	
	• felicitare	Te felicit pentru rezultatele obținute.	
• exprimarea regretului	Îmi pare rău că nu ai ajuns. Regret că s-a întâmplat în acest mod.		

Utilizarea semnelor de punctuație în enunțuri

- **punctul** – se folosește la finalul enunțului asertiv: *Copiii citesc textul.*
- **punctul-și-virgula** – marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă și mai mică decât cea redată prin punct, delimitând porțiuni din comunicare cărora vorbitorul le acordă o anumită independență: *Prietenii tăi sunt foarte simpatici; în plus, îmi vor fi colegi anul următor.*
- **semnul exclamării** – marchează finalul enunțului exclamativ sau a enunțului imperativ: *Cât de frumos ai amenajat sala pentru petrecere!; Vino mai repede!*
- **semnul întrebării** – marchează finalul enunțului interogativ: *Când ne vom întâlni să discutăm detaliile proiectului?*
- **virgula nu se folosește** între subiect și predicat, înainte de conjuncțiile „și”, „sau”, „ori” și înainte de „etc.”;
- **virgula se folosește:**
 - pentru a despărți elementele dintr-o enumerare: *Am vorbit cu Dan, cu Mihaela și cu Angela.;*
 - pentru a despărți substantivul în vocativ de restul enunțului: *Domnule, aș dori să fiți atent!;*
 - în fața conjuncțiilor coordonatoare adversative (*dar, iar, însă, ci*): *Eu am știut, dar nu am primit notă.;*
 - după „totuși”, „deci”, aflate la începutul propoziției: *Totuși, ce s-a întâmplat?;*
 - după conectorii „în primul rând”, „în al doilea rând”, „nu în ultimul rând”, „pe de o parte”, „pe de altă parte”, „de asemenea”, „în plus”, „de exemplu”: *În primul rând, trebuia făcut ceea ce noi am discutat.;*
 - pentru a despărți adverbele „așa”, „bine”, „da”, „nu”, „sigur”, „desigur”, „firește”, „exact”, „într-adevăr”, „fără îndoială” aflate în interiorul propoziției: *Vom participa, desigur, la petrecerea ta.;*
 - când apar locuțiuni conjuncționale coordonatoare copulative, precedate de corelative („atât ..., cât și”, „cum și”, „precum și”, „dar și”): *Vor veni la școală atât părinții, cât și copiii.;*
 - pentru a despărți construcțiile gerunziale sau participiale, aflate la începutul propoziției sau al frazei: *Folosind toate aceste argumente, cred că a fost convins.;*
 - pentru a despărți atributele diferite: *A făcut o bluză frumoasă, cu dungi.*

EXERCIIII

1 Stabilește felul propozițiilor (simple/dezvoltate, afirmative/negative), conform modelului.

Model: Maria și Ana sunt vesele. = propoziție simplă afirmativă

- a) Berta merge acasă la bunicii ei. =
- b) Victor nu este atent. =
- c) Betti participă la un concurs școlar. =
- d) Motanul nu doarme. =
- e) A început școala. =
- f) Maria nu acceptă ajutorul părinților. =

2 Precizează felul enunțurilor de mai jos (asertive, interogative, imperative, exclamative).

- a) Ana, vino în casă! =
- b) Ce casă frumoasă aveți! =
- c) Mi-ar plăcea să vii mai des pe la noi. =
- d) Tu ai fost vinovatul? =
- e) N-ați mai făcut patul! =
- f) Dați-mi o mână de ajutor! =
- g) Copiii s-au pregătit pentru școală. =
- h) Of, ce mă doare capul! =
- i) Nu duce gunoiul afară! =
- j) Cine a lipsit ieri de la școală? =

3 Scrie o propoziție dezvoltată, afirmativă și transform-o apoi în propoziție simplă, negativă.

- a) propoziție dezvoltată, afirmativă
.....
- b) propoziție simplă, negativă
.....

4 Notează ce convenții sociale sunt prezente în enunțurile de mai jos, asociind enunțurile din coloana A cu actele de comunicare din coloana B. Ia în considerare verbul din enunț.

- A**
- a) Mă cheamă Ana.
 - b) Mă numesc Darius.
 - c) El este Florin.
 - d) Îmi pare bine să ne cunoaștem!
 - e) Sunt încântat de cunoștință!
 - f) Să aveți poftă bună!
 - g) Vă mulțumesc pentru ajutor.
 - h) Îmi pare rău!
 - i) Nu este nicio problemă!
 - j) Îți mulțumesc mult!

- B**
- 1. a răspunde felicitărilor
 - 2. a se scuza
 - 3. a prezenta pe cineva
 - 4. a se prezenta
 - 5. a se prezenta
 - 6. a face urări
 - 7. a răspunde la prezentare
 - 8. a accepta scuzele
 - 9. mulțumiri
 - 10. a răspunde la prezentare

5 Alege ce mesaj transmit enunțurile de mai jos, asociind enunțurile din coloana **A** cu informațiile din coloana **B**.

A

- a) Ce ai spus?
- b) Vă rog să repetați ce ai spus!
- c) Nu știu ce înseamnă cuvântul spus.
- d) Cuvântul se scrie cu doi „i”.
- e) Vrei să vii cu mine în oraș?
- f) Ai putea să mergi cu taxiul.
- g) E interzis a călca iarba.
- h) Pot ajuta!

B

- 1. transmite că nu ai înțeles ce a spus cineva/că soliciți/ceri ajutorul cuiva
- 2. transmite că soliciți ajutor/soliciți repetarea unui cuvânt
- 3. transmite solicitarea clarificării/precizarea unui cuvânt
- 4. transmite clarificarea unui cuvânt/precizarea scrierii corecte
- 5. transmite o interdicție/o permisiune
- 6. transmite o invitație/un sfat
- 7. transmite o invitație/un sfat
- 8. transmite o rugămintă/oferirea unui ajutor

6 Alege varianta corectă.

- a) Salut, Florine! / Salut Florine!
- b) Ce mai faceți, prieteni? / Ce mai faceți prieteni?
- c) La mulți ani, Maria! / La mulți ani Maria!
- d) Dragă Ana, mă bucur pentru tine! / Dragă Ana mă bucur, pentru tine!
- e) Măi vino aici! / Măi, vino aici!
- f) Câți ani ai Cosmina? / Câți ani ai, Cosmina?
- g) Dragilor, ce faceți acolo? / Dragilor ce faceți acolo?
- h) Dă-mi, te rog, o foaie! / Dă-mi, te rog o foaie!
- i) Cristi a vorbit cu tine / Cristi, a vorbit cu tine.
- j) Ai scris, tema? / Ai scris tema?
- k) Cine, pleacă mâine? / Cine pleacă mâine?
- l) Vai dar ce s-a întâmplat? / Vai, dar ce s-a întâmplat?
- m) Of, ce rău a fost! / Of ce rău a fost.
- n) Au venit toți: copiii, nepoții și bunicii. / Au venit toți, copiii, nepoții și bunicii.
- o) Am văzut și filmul realizat după cartea „Cireșarii”. / Am văzut și filmul după cartea Cireșarii.
- p) A întârziat la întâlnire, pentru că a discutat cu Dan. / A întârziat la întâlnire pentru că a discutat cu Dan.
- q) Discutând cu Dan, a întârziat la întâlnire. / Discutând cu Dan a întârziat la întâlnire.
- r) Astăzi, de ziua ta, pune-ți o dorință! / Astăzi, de ziua ta pune-ți o dorință.
- s) Așadar plecăm împreună de aici? / Așadar, plecăm împreună de aici?
- ș) El a învățat mult dar nu a reușit să termine lucrarea. / El a învățat mult, dar nu a reușit să termine lucrarea.

7 Completează enunțurile cu prepoziția potrivită, încercând cât mai multe variante posibile.

- a) I-am spus o poveste drum.
- b) S-a oprit treaptă.
- c) S-a apropiat mine.
- d) Plecăm începutul primăverii.
- e) Nu răspunzi întrebări.
- f) Pune-ți haina cuier!

8 Subliniază conjuncțiile coordonatoare din frazele de mai jos.

- a) Nu știu dacă a învățat, dar știu că a stat cu manualul în față.
- b) Nu vine mâine, însă se va pregăti.
- c) Nu știu care este complementul direct și nu identific adverbul.
- d) Nu îmi dau seama dacă e Mihai sau Dan.
- e) Mama citește mult, deci este o femeie cultă.

9 Construiește enunțuri coerente, logice din punct de vedere gramatical, așezând în ordinea potrivită cuvintele de mai jos.

a) cumpărături / a mers / mama / la

b) bunicii / în / eu / plec / Odorhei / cu

c) cu / nu / străinii / vorbesc

d) este / locuiesc / David / meu / cartierul / numele / Tudor / și / în

e) istoria / îmi / liber / citesc / timpul / place / în / și

f) parc / în / azi / m- / colegii / meu / am întâlnit / cu / fratelui

g) la / doresc / Maramureșul / vară / să vedem / îmi

h) mei / prietenii / frumoase / la / toți / școală / au adus / cărți

i) părinții / săptămână / munte / cabana / mei / vor / lor / merge / de / sfârșit / la / la / de / la

j) țării / nu / Dunărea / minunat / am / ajuns / țării / dar / că / este / în / fluviu / sudul / știu / un

k) este / nostru / tatăl / doctor / la / din / meu / spitalul / orașul

l) să / călătoresc / calculator / să / mă / joc / îmi / și / place / la

10 Colegul tău de clasă ajunge acasă și începe să povestească ceea ce s-a întâmplat la școală. Răspunde în enunțuri la întrebările de mai jos.

a) **Cine** povestește? ➔

b) **Cui** îi povestește? ➔

c) **Ce** îi povestește? ➔

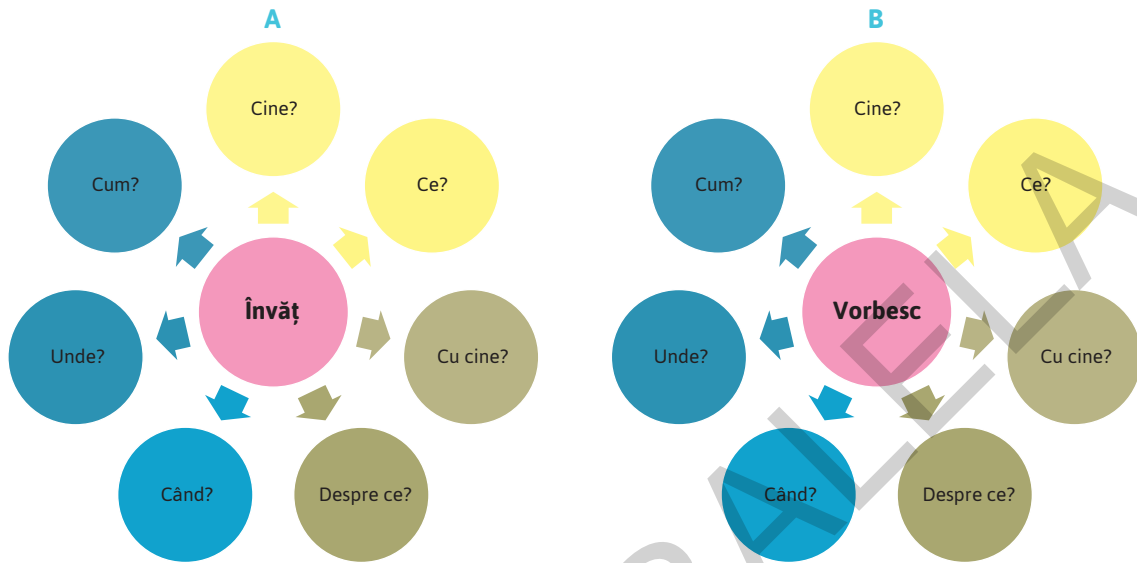
d) **Despre ce** îi povestește? ➔

e) **Când** îi povestește? ➔

f) **Unde** îi povestește? ➔

g) **Cum** îi povestește? ➔

11 Adaugă în jurul verbelor cuvinte sau grupuri de cuvinte adecvate întrebărilor propuse. Scrie enunțurile care s-au format astfel.

A.

B.

12 Construiește enunțuri combinând cât mai multe cuvinte din coloanele tabelului de mai jos. Ordinea cuvintelor în enunț poate varia și pot exista în propoziție mai multe cuvinte din aceeași coloană.

Cine?	Ce face?	Ce?	Cui?	Când?	Unde?	Cum?
vecinul	zugrăvește	exercițiile	fratelui	de două zile	din camera	foarte bine
colega	învăță	cumpărăturile	profesorului	de fiecare dată	de pe hol	foarte repede
mama și cu tata	rezolvă	lecția	familiei	dis-de-dimineață	în cameră	corect
Mihaela	fac	pereteii	copilului	la sfârșit de săptămână	la magazin	și eficient

SINTEZĂ TEORETICĂ

Parte de propoziție	Întrebări	Regenți	Observații	Exemple
Subiect	Cine? / Ce? adresate verbului (Cine a venit? → elevul = subiect; Ce îmi place? → povestea = subiect)	verb	simplu (cuvântul cu funcție de subiect este în cazul nominativ)	<ul style="list-style-type: none"> • Elevul meu a venit mai devreme. • Îmi place povestea. • Mi-e frică. • El a venit mai devreme. • Doi au plecat.
			multiplu	Radu și Mircea sunt colegii tăi.
			inclus (este neexprimat, poate fi dedus din desinența verbului la persoana I și a II-a)	Mâncăm pâine multă. (noi) Veniți mâine! (voi)
			subînțeles (poate fi dedus dintr-o propoziție anterioară, fiind corespunzător unui predicat exprimat prin verb la persoana a III-a)	Mihai intră în clasă și se așază în bancă. (el, Mihai se așază)
			nedeterminat (când nu este indicată persoana care face acțiunea)	Au adus jucării la magazinul din sat.
Nume predicativ	Ce? / Cum? / Al / A / Ai / Ale cui? adresate verbului copulativ (Ce a ajuns Istvan? → medic = nume predicativ; Cum este casa? → de piatră = nume predicativ)	verb copulativ	substantiv în cazul N (nu e însoțit de prepoziție)	Istvan a ajuns medic .
			substantiv cu prepoziție care impune cazul acuzativ	Casa este de piatră .
			substantiv cu articol genitival (G)	Florile sunt ale doamnei .
			substantiv cu prepoziție care impune cazul genitiv	Lupta este contra nedreptății .

Parte de propoziție	Întrebări	Regenți	Observații	Exemple
Nume predicativ (continuare)			substantiv cu prepoziție care impune cazul dativ	Planul este conform instrucțiunilor .
			adjectiv	El este corect .
			pronume	El este acela pe care l-ai cunoscut în vacanță.
			numeral	Ioana este prima din clasă.
Atribut	Care? / Ce fel de? / Al / A / Ai / Ale cui? adresate unui substantiv, pronume sau numeral (Ce fel de primăveri? ➔ cu soare = atribut substantival prepozițional)	substantiv pronume numeral	substantival (cu prepoziție care impune cazul acuzativ)	Îmi plac primăverile cu soare .
			substantival (în cazul G cu și fără prepoziție)	<ul style="list-style-type: none"> • Urma vântului tăia brazdele. • Adăpostul împotriva vântului a căzut / a fost distrus.
			substantival (în cazul D cu și fără prepoziție)	<ul style="list-style-type: none"> • El este primar orașului. • Reușita grație lui Istvan ne-a bucurat. • Oferirea de premii elevilor olimpici ne-a încântat.
			adjectival	Vrea să vorbesc cu băiatul înalt .
			adjectival (exprimat prin numeral cu valoare adjectivală)	Vreau să vorbesc cu doi elevi.
			pronominal (în cazul Ac)	Cartea de la tine este foarte bună.
			pronominal (în cazul G)	Părinții lui au venit la școală.
adverbial	Ziua de ieri a fost frumoasă.			
Complement direct	Pe cine / Ce? adresate verbului sau interjecției (Pe cine am văzut? ➔ pe Eric)	verb tranzitiv interjecție	substantiv	L-am văzut pe Eric .
			pronume	Îl văd acum.
			verb	<ul style="list-style-type: none"> • El poate vorbi. • Iat-o pe Ana!

Parte de propoziție	Întrebări	Regenți	Observații	Exemple
Complement indirect	Cazul Ac: Pe cine? / Ce? / Pentru ce/cine? / Despre ce/cine? / Cu cine/ce? adresate verbului, adjectivului, interjecției, adverbului	verb adjectiv interjecție adverb	<ul style="list-style-type: none"> după verbele: <i>mizez, contez, mă bazez, mă bizui, întemeiez, pariez + pe</i> prepozițiile <i>cu, de la, din, în, între, pentru</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Mizez pe Ion. Mă bazez pe Dana. Casa este plină de cadouri. El a vorbit cu prietenii. Vai de copii! Eu discut despre aceștia. Noi ne vedem cu ei.
	Cazul G: Asupra cui? / Împotriva cui? adresate verbului		prepozițiile <i>asupra, împotriva</i>	<ul style="list-style-type: none"> Avocatul va pleda împotriva soțului. El s-a năpustit asupra lor.
	Cazul D: Cui? adresată verbului (Cui i-am telefonat? ➔ mamei = complement indirect)		<ul style="list-style-type: none"> I-am telefonat mamei. I-am oferit Mariei un crin. I-am dat lui un telefon. 	
Complement circumstanțial de loc	Unde? / De unde? / Încotro?	verb adjectiv interjecție adverb	substantiv și pronume în Ac: <i>de, de la, la, în, prin, spre, din</i>	<ul style="list-style-type: none"> Măine merg la școală. Trenul pleacă spre al tău. Cartea se află pe masă.
			substantiv și pronume în G: <i>înaintea, înapoia, deasupra, dedesubtul, împrejurul, înăuntrul</i>	<ul style="list-style-type: none"> A parcat înaintea casei. S-a uitat înapoia lor.
			substantiv în D: <i>unde?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Stai locului! Se așterne drumului!
			adverb	El s-a dus acolo .
Complement circumstanțial de timp	Când? / De când? / Cât timp?	verb adjectiv interjecție	substantiv în Ac: <i>de, la, în</i>	<ul style="list-style-type: none"> Te aștept de o lună. Plec săptămâna viitoare.
			substantiv și pronume în G: <i>asupra, înaintea, în cursul, în decursul, pe parcursul, de-a lungul</i>	<ul style="list-style-type: none"> Eric a ajuns la școală înaintea colegilor. Ei au plecat înaintea acelora.

Parte de propoziție	Întrebări	Regenți	Observații	Exemple
Complement circumstanțial de mod	Cum? / În ce fel?	verb adjectiv interjecție	substantiv și pronume în Ac: <i>în, cu, fără, după, ca, decât, precum, decât ca...</i>	<ul style="list-style-type: none"> Am discutat în liniște. Ni s-a adresat cu prietenie. Lucrurile se fac fără grabă. Lucrează ca acela...
			<ul style="list-style-type: none"> substantiv și pronume în G: <i>pe baza, în baza, în temeiul, contra, pe măsura</i> 	<ul style="list-style-type: none"> El a lucrat pe baza schiței. Avionul a zburat contra vântului. Se învață pe măsura fiecăruia. Procedează conform regulamentului.
Complement circumstanțial de scop	Cu ce scop?	verb interjecție	<ul style="list-style-type: none"> substantiv și pronume în Ac: <i>pentru, spre</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Voi participa pentru glorie. Hai pentru el!
			<ul style="list-style-type: none"> substantiv și pronume în G: <i>în vederea, în scopul, în folosul</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Am învățat în vederea examenului. Lucrează în favoarea lui.
Complement circumstanțial de cauză	Din ce cauză?	verb adjectiv	substantiv și pronume în Ac: <i>de, din, dintru, pentru, din cauză de, din pricină de</i>	<ul style="list-style-type: none"> Cred că e bolnavă de supărare. A fost certat pentru fiecare.
			substantiv și pronume în D: <i>datorită</i>	<ul style="list-style-type: none"> El a reușit datorită studiului. El studiază datorită lui.

EXERCIȚII

I. SUBIECTUL

1 Identifică subiectele din enunțurile de mai jos și precizează prin ce părți de vorbire sunt exprimate.

- Antrenorii și concurenții se pregătesc pentru campionatul de volei. ➔
- Al patrulea nu a terminat cursa. ➔
- Noi vom participa la un eveniment caritabil. ➔
- Au sosit și părinții tăi la petrecere. ➔

- e) Trei au lipsit azi de la școală. ➔
- f) Voi chiar nu v-ați adus cărțile? ➔
- g) Dumneavoastră veți primi diploma. ➔
- h) Ai mei vor pleca la mare în această vară. ➔
- i) Niciunul nu te poate sprijini. ➔
- j) Se aude plouând. ➔
- k) Este ușor de învățat la română. ➔
- l) A călători este pasiunea tatălui meu. ➔

2 Stabilește tipul subiectelor (exprimat/neexprimat, inclus/subînțeles) din enunțurile de mai jos.

- a) Ați ajuns la destinație? ➔
- b) Aș vrea o bicicletă nouă. ➔
- c) Ana și-a făcut temele, apoi a ieșit în oraș. ➔
- d) Eric mai întâi schițează lecția, o recitește, apoi o învață. ➔
- e) Mi-am amintit de mama mea când mi-ai arătat pozele. ➔

3 Identifică subiectele și predicatul din textul de mai jos și stabilește tipul subiectelor (exprimat/neexprimat, inclus/subînțeles).

Copiii din clasa noastră sunt neastâmpărați, dar nu sunt obraznici. Doamna dirigintă este blândă cu ei și îi iartă mereu. Ea îl înțelege pe fiecare și îl liniștește prin tot felul de jocuri. O admir pentru calmul ei și o îndrăgesc pentru că știe multe despre comportamentul și preferințele elevilor.

4 Construiește enunțuri cu subiect:

- a) inclus:
- b) subînțeles:
- c) multiplu:
- d) exprimat printr-un numeral ordinal:
- e) exprimat printr-un pronume personal:

5 Realizează acordul verbelor dintre paranteze cu subiectele.

- a) Noi și voi (a citi, indicativ, viitor) toate cărțile recomandate de doamna profesoară de engleză.
- b) Tu și ei (a lipsi, indicativ, perfect compus) de la ora de geografie?
- c) Eu și ele (a veni, condițional-optativ, prezent) la teatru mai târziu.
- d) Voi și el (a merge, indicativ, imperfect) spre cantina școlii, când eu și Ștefan vă (a suna, indicativ, perfect compus).

6 Rescrie enunțurile de mai jos, punând la plural cuvintele care au funcție sintactică de subiect.

- a) Îmi place înghețata cu frișcă. ➔
- b) Ana nu vrea corn cu brânză. ➔
- c) În fața școlii ne aștepta bunica. ➔
- d) Nu îmi displace fiica ei. ➔
- e) Reacția ei era, ca de obicei, nepotrivită. ➔
- f) Eu nu-i agreez pe oamenii necivilizați. ➔
- g) Îmi place ideea lui Andrei. ➔
- h) El nu vrea șnițel. ➔
- i) La capătul mesei stătea regele. ➔
- j) Mă doare reacția lui nepotrivită. ➔

7 Alcătuieste enunțuri în care cuvintele „pui”, „minte”, „sare” și „poartă” să fie subiecte, respectiv predicate.

.....

.....

.....

II. NUMELE PREDICATIV

1 Identifică numele predicative din enunțurile de mai jos, menționând felul lor (simplu/multiplu). Precizează prin ce sunt exprimate acestea.

- a) Fratele meu este medic și sora mea este învățătoare. ➔
- b) Andrei este un coleg săritor și un prieten de nădejde. ➔
- c) Vecinul meu a fost un mare pianist. ➔
- d) Fetița este amuzantă și creativă. ➔
- e) Lucian Blaga a fost poet și dramaturg. ➔
- f) Andreea este cea mai serioasă elevă din clasă. ➔
- g) Am fi fost supărați dacă nu sunai. ➔
- h) Să fi fost mai harnic și mai puțin superficial, terminam la timp temele. ➔
- i) Fii cuminte, Istvan! ➔
- j) Concursul de dezbateri a fost frumos. ➔
- k) Nu știu cine este el. ➔
- l) Sunt multe sugestii pentru el. ➔
- m) Câștigătorul este acesta. ➔
- n) Problema ești tu. ➔
- o) Cărțile sunt ale mele. ➔

- p) Reușita este grație lor. ➔
- q) Întâmplarea este despre el. ➔
- r) Afacerea este a lui. ➔

2 Stabilește valorile verbului „a fi” în enunțurile de mai jos.

- a) Câinele era în cușcă. ➔
- b) Florile sunt proaspete. ➔
- c) Dacă l-ar fi lăsat părinții, Istvan ar fi mers pe stadion, la meci. ➔
- d) Tortul și prăjiturile au fost delicioase. ➔
- e) Să fi știut că ești la spital, veneam să te vedem. ➔
- f) Maria a fost colega de clasă a lui Eric. ➔
- g) Caietele și manualul sunt pe bancă. ➔
- h) Unde era telefonul? ➔
- i) Ați fi plecat mai devreme ieri-dimineață? ➔
- j) Copiii sunt veseli. ➔

3 Scrie trei enunțuri în care verbul „a fi” să fie:

- a) verb predicativ:
- b) verb copulativ:
- c) verb auxiliar:

4 Construiește un enunț, în care verbul „a fi”, copulativ, să fie la modul condițional-optativ, timpul perfect și un enunț în care verbul „a fi”, predicativ, să fie la modul conjunctiv, timpul perfect.

.....

.....

.....

5 Realizează acordul numelor predicative cu subiectele din enunțurile de mai jos.

- a) Fetele și băieții sunt foarte (voios).
- b) Mama și copilul erau (zâmbitor).
- c) Roșia și castravele sunt (proaspăt).
- d) Romanul și scriitoarea sunt (extraordinar).
- e) Carnea și cartofii erau (alterat).

6 Alcătuieste o propoziție dezvoltată, afirmativă, în care adjectivul „deștept”, la gradul de comparație superlativ absolut, să fie nume predicativ și o propoziție simplă, negativă, în care substantivul „elev” să fie nume predicativ.

.....

.....

.....

4 Construiește enunțuri care să conțină:

- a) un atribut substantival prepozițional, cazul acuzativ
- b) un atribut substantival, cazul genitiv
- c) un atribut substantival prepozițional, cazul genitiv
- d) un atribut substantival prepozițional, cazul dativ
- e) un atribut pronominal, cazul genitiv
- f) un atribut pronominal prepozițional, cazul acuzativ
- g) un atribut verbal
- h) un atribut adverbial

IV. COMPLEMENTUL DIRECT

1 Identifică complementele directe din enunțurile de mai jos.

- a) Profesoara predă lecția despre complement. ➔
- b) Copiii și-au cumpărat caietele. ➔
- c) Nu i-am găsit pe elevi în clasă. ➔
- d) Am văzut-o pe Andreea la bibliotecă. ➔
- e) Știi aria pătratului? ➔
- f) Vântul a doborât mulți copaci. ➔
- g) I-am așteptat pe oaspeți în fața casei. ➔
- h) Nu am ales hainele pentru petrecere. ➔
- i) Ai hrănit pisica? ➔
- j) L-ai dus pe Istvan la înot? ➔
- k) O doresc pe aceasta. ➔
- l) Îl întâlnesc pe al doilea. ➔
- m) L-am văzut pe al vostru în parc. ➔

- n) Îi dau ceva și lui, nu-ți face griji. ➔
- o) Eu îi știu pe toți din clasă. ➔

2 Stabilește funcția sintactică a cuvintelor „minge” și „cartea” în enunțurile de mai jos.

- A.** a) *Mingea* e în terenul tău. ➔
- b) De ziua mea, tata mi-a dăruit o *minge* de baschet. ➔
- c) Darul meu pentru tine este o *minge* de volei. ➔

- B.** a) Aceasta este *cartea* mea preferată. ➔
- b) Andrei citește o *carte* de aventuri. ➔
- c) L-a emoționat *cartea* citită. ➔

3 Numește părțile de vorbire prin care sunt exprimate complementele directe din enunțurile de mai jos.

- a) Cunoști bine România? ➔
- b) Maria scrie poezii de dragoste. ➔
- c) M-ai chemat în casă? ➔
- d) A cumpărat ziare și a citit deja două dintre ele. ➔
- e) Eu l-am văzut pe celălalt destul de repede. ➔
- f) Eu nu îl cunosc pe al treilea. ➔
- g) Noi nu îl cunoaștem pe al tău. ➔
- h) Nu știe să-l ajute pe fiecare. ➔

4 Alcătuieste enunțuri în care verbele „a lucra”, „a picta” și „a construi” să se combine cu complemente directe. Subliniază-le!

.....

.....

.....

5 Scrie enunțuri în care substantivul „mașină” și pronumele posesiv „al vostru” să fie, pe rând, subiecte, nume predicative și complemente directe.

.....

.....

.....

6 Construiește enunțuri care să cuprindă complemente directe pentru verbele din lista de mai jos.

a clarifica

a închide

a accepta

a chema

a aștepta

V. COMPLEMENTUL INDIRECT

1 Identifică complementele indirecte din enunțurile de mai jos.

a) Maria nu abuzează de ajutorul prietenilor. ➔

b) Betti vorbește despre tinerețea ei. ➔

c) Mă gândesc la evaluarea de mâine. ➔

d) Nu am beneficiat de sprijinul nimănui. ➔

e) Te-ai împrietenit cu femeia aceea? ➔

f) Nu le-am mulțumit pentru darurile oferite. ➔

g) Ana nu se teme de câini. ➔

h) Succesul constă în munca asiduă. ➔

i) Ieri am participat la un concurs de recitări. ➔

j) Eu nu am discutat despre acela. ➔

k) Eu nu discut cu niciunul. ➔

l) Fata lui se gândește asupra problemei. ➔

m) El candidează împotriva celuiilalt. ➔

n) Eric a luptat împotriva alor noștri. ➔

2 Arată prin ce sunt exprimate complementele indirecte din enunțurile de mai jos.

a) Andrei nu se ceartă cu prietenii săi. ➔

b) Amicii mei discută despre tine. ➔

c) Tata colaborează cu al doilea. ➔

d) Noi discutăm despre Ana. ➔

e) Nu te-ai gândit la niciunul. ➔

3 Alcătuieste enunțuri în care verbele „a renunța”, „a mulțumi”, „a râde” și „a apela” să se combine cu complemente indirecte.

4 Stabilește funcția sintactică a substantivului „joc” și apoi fă asocierile corecte.

A

- a) Copiii au primit un *joc* de societate.
- b) Îmi plac *jocurile* în aer liber.
- c) Mă gândesc la *jocurile* copilăriei.
- d) „Catan” este *jocul* meu preferat.

B

- 1. subiect
- 2. nume predicativ
- 3. complement direct
- 4. complement indirect

5 Scrie două enunțuri în care prepoziția „pe” să însoțească un substantiv cu funcția sintactică de complement direct, respectiv complement indirect.

.....

.....

6 Identifică complementele indirecte, în cazul dativ, din enunțurile de mai jos.

- a) Le dăruim flori profesoarelor noastre. ➔
- b) Copiilor nu le plac temele pentru acasă. ➔
- c) I-am transmis felicitări Mariei pentru premiul obținut. ➔
- d) Tu le ceri părinților sfaturi? ➔
- e) Profesoara de română le împrumută elevilor cărți din biblioteca proprie. ➔
- f) I-ai spus mamei adevărul? ➔
- g) Ea nu s-a supus regulilor casei. ➔
- h) Lui Ștefan i-ai dat mâncarea de prânz. ➔
- i) Acest comportament contravine regulamentului firmei. ➔

7 Precizează părțile de vorbire prin care sunt exprimate complementele indirecte, în cazul dativ, din enunțurile de mai jos.

- a) În discursul meu m-am adresat familiei. ➔
- b) Mi-am devotat vouă toată viața. ➔
- c) Maria i s-a confesat Anei. ➔
- d) Primului din clasă i s-a acordat un premiu consistent. ➔
- e) Fiecăreia i-am oferit câte o floare. ➔

8 Alcătuieste enunțuri în care substantivele proprii „Eric”, „Maria”, „Mary”, „Anca”, „Olga” să fie complemente indirecte, în cazul dativ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....